

Erfgoedinspectie
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De staat van de rijkscollectie

Deel 2: Rijkscollectie bij buitenlandse posten en buitendiensten

Inhoudsopgave

	Samenvatting	7
1.	Inleiding	12
1.1	Achtergrond	12
1.2	Doel onderzoek	12
1.3	Afbakening onderzoek	12
1.4	Opzet onderzoek	13
1.5	Toetsingskader	14
1.6	Leeswijzer	15
2.	Bevindingen	16
2.1	Contracten	16
2.2	Organisatie	17
2.2.1	Organisatie en contactpersonen	17
2.2.2	Administratieve Organisatie	19
2.3	Registratie en vermissingen	20
2.3.1	Registratie en registratiekwaliteit	20
2.3.2	Jaarlijkse administratieve controle van de registratie	21
2.3.3	Tweejaarlijkse fysieke controles	22
2.3.4	Vermissingen	23
2.4	Behoud, beheer en veiligheid	25
2.4.1	Restauratie en transport	25
2.4.2	Beheermaatregelen	26
2.4.3	Veiligheidsmaatregelen	27
2.4.4	Incidenten	27
2.5	Zichtbaarheid	29
2.5.1	Bevorderen zichtbaarheid in het algemeen	29
2.5.2	Plaatsing in representatieve ruimten	30
3.	Conclusies en aanbevelingen	33
3.1	Hoofdconclusies	33
3.2	Conclusies per contractpartij	33
3.3	Aanbevelingen	36
	Bijlagen	39
	Bijlage 1: overzicht buitenlandse posten en buitendiensten	39
	Bijlage 2: toetsingskader	43

Samenvatting

Onderzoek

De Erfgoedinspectie heeft in 2012 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het beheer en behoud van de rijkscollectie door de buitenlandse posten van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de buitendiensten van de andere ministeries. De onderwerpen die in het onderzoek zijn getoetst, zijn de organisatie van het beheer, de registratie van de museale voorwerpen, maatregelen voor beheer en behoud, veiligheidsmaatregelen en de zichtbaarheid van de museale voorwerpen. De Regeling materieelbeheer museale voorwerpen (Rmmv) is hierbij het maatgevend kader. De Erfgoedinspectie heeft onderzocht of aan de normen van de Rmmv wordt voldaan. Ook is bezien of zich risico's voor het behoud van de rijkscollectie voordoen door een samenloop van factoren die hier op van invloed zijn.

Het onderzoek richt zich op de volgende instanties die een Akte van Tijdelijk Beheer hebben afgesloten met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Dit zijn (bijlage 1):

- het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa) voor 77 buitenlandse posten of locaties.
- het ministerie van Defensie (Defensie) voor negen buitendiensten.
- 28 buitendiensten van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Veiligheid en Justitie (VenJ), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELenI) en Infrastructuur en Milieu (IenM).

Aanpak

Informatie is verzameld door:

- interviews met de RCE en de kunstcontactpersonen van BuZa en Defensie
- een vergelijking van de registraties van de contractpartijen met de registratie van de RCE
- een schriftelijke enquête van de buitenlandse posten en buitendiensten, waarbij:
 - voor de buitenlandse posten een representatieve a-selectie steekproef is getrokken van 37 posten.
 - voor Defensie de Koninklijke Militaire Academie (KMA) en vier buitendiensten van de Koninklijke Marine (Marine) zijn geselecteerd.
 - de 28 buitendiensten van de overige ministeries integraal zijn bevraagd.
- een verblijfplaatscontrole van (een selectie van) de museale voorwerpen door:
 - een verklaring van de buitenlandse posten
 - een inspectiebezoek aan de buitendiensten van Defensie en aan 10 van de 28 buitendiensten van de andere ministeries.

De bevindingen zijn ambtelijk geverifieerd op juistheid en volledigheid. De aanbevelingen zijn met contactpersoon van de RCE en de kunstcontactpersonen van BuZa en Def besproken.

Bevindingen

Organisatie

De kunstcontactpersonen van BuZa en van Defensie zijn aanspreekpunt voor de RCE en de Erfgoedinspectie voor respectievelijk de buitenlandse posten en de buitendiensten van deze ministeries. Voor de andere ministeries geldt dat de buitendiensten zelf contactpersonen hebben aangesteld die als aanspreekpunt fungeren. De Rmmv laat de ministeries hierin vrij. De Erfgoedinspectie heeft in het onderzoek echter vastgesteld dat de contactpersonen van de buitendiensten geen contact hebben met de kunstcontactpersoon van de kerndepartementen. Dit heeft tot gevolg dat:

- het kerndepartement geen centrale registratie voert van de museale voorwerpen waarvoor de minister verantwoordelijk is. Hierdoor is er geen inzicht in het aantal museale voorwerpen bij buitendiensten, maar ook niet in incidenten en vermissingen. Er wordt op dit punt niet voldaan aan de Rmmv.

- de contactpersonen van de buitendiensten meestal niet beschikken over de in de administratieve organisatie van het kerndepartement beschreven procedures voor het tijdelijk beheer van de museale voorwerpen. Dit betreft ook de procedures bij calamiteiten. Hierdoor ontstaat het risico dat de procedures niet of niet goed worden toegepast. Op dit punt wordt niet voldaan aan de Rmmv.

Registratie en vermissingen

De centrale registraties van de BuZa en Defensie en de registraties van de buitendiensten van de overige ministeries voldoen aan de gestelde eisen. Wel heeft de Erfgoedinspectie vastgesteld dat er -ondanks de het jaarlijks actualiseren van de registraties- verschillen zijn tussen de registraties van de RCE en van BuZa. Het oplossen van de verschillen vergt veel capaciteit. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn het voeren van 2 registratiesystemen en de kwaliteit van de registraties. Dit knelpunt is ook naar voren gekomen in het onderzoek naar de rijkscollectie bij departementen en colleges, dat de Erfgoedinspectie in 2011 heeft uitgevoerd.

Een aantal buitendiensten heeft zelf een kunstverzameling aangelegd. Uit het onderzoek komt naar voren dat de RCE niet heeft vastgesteld of door buitendiensten verzamelde kunstvoorwerpen als rijkscollectie kunnen worden aangemerkt.

Uit het onderzoek blijkt dat er 40 vermissingen¹ zijn bij de buitenlandse posten bij het BuZa. Hierbij valt een aantal buitenlandse posten op met meerdere vermissingen. BuZa doet onderzoek om vermiste voorwerpen op te sporen, maar heeft geen systematische analyse vastgelegd naar de oorzaken van vermissingen. Dit heeft tot gevolg dat geen maatregelen worden genomen om nieuwe vermissingen te voorkomen. Ook blijkt dat nieuwe vermissingen niet direct aan de RCE worden gemeld.

Tijdens een inspectiebezoek van de Erfgoedinspectie zijn 6 nieuwe vermissingen vastgesteld bij buitendiensten van de Marine van Defensie. Dat de vermissingen niet eerder zijn opgemerkt wijt de Erfgoedinspectie aan tekortkomingen in de organisatie van het beheer van de museale voorwerpen en aan het ontbreken van adequate controles. Bij de buitendiensten van de overige ministeries zijn geen (nieuwe) vermissingen vastgesteld.

Behoud, beheer en veiligheid

De Erfgoedinspectie heeft geen tekortkomingen vastgesteld bij het transport of de restauratie van de museale voorwerpen bij buitenlandse posten en buitendiensten.

Wel komt uit het onderzoek een risico naar voren voor het behoud van museale voorwerpen. Dit doet zich voor als voorwerpen gedurende lange tijd in tijdelijk beheer zijn bij een buitendienst of een buitenlandse post en deskundige en onafhankelijke fysieke controles op de conditie van de voorwerpen ontbreken. Uit het onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat deskundigheid voor het beheer van museale voorwerpen en informatie over beheer en te volgen procedures in een aantal gevallen ontbreken. Ook worden voorwerpen soms intern door medewerkers 'meeverhuisd'. Vaak zijn voorwerpen meerdere decennia bij een buitendienst of buitenlandse post in beheer. In die gevallen zijn administratieve controles en louter door de buitendienst of buitenlandse post zelf uitgevoerde fysieke controles mogelijk ontoereikend om het behoud van de museale voorwerpen te waarborgen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat er voldoende veiligheidsmaatregelen zijn genomen bij buitendiensten en buitenlandse posten. Behalve de hiervoor genoemde vermissingen hebben zich de laatste twee jaar nauwelijks incidenten voorgedaan.

¹ Dit betreft met de RCE afgerekende vermissingen Dit in 2011 (14) en 2012 (12) en 14 nieuwe vermissingen, waar nog onderzoek naar plaatsvindt.

Zichtbaarheid

De Rmmv stelt dat ministers de zichtbaarheid van de rijkscollectie moeten bevorderen. De rijkscollectie in beheer bij de RCE bestaat uit ongeveer 100.000 voorwerpen. In onderstaand overzicht is aangegeven hoeveel voorwerpen in tijdelijk beheer zijn bij niet-museale instellingen. Ook is aangegeven welk percentage dit is van de rijkscollectie in beheer bij de RCE.

Instantie	Aantal voorwerpen²	Percentage van rijkscollectie
Kerndepartementen	544	0,54%
Colleges	569	0,57%
Buitenlandse posten	1.166	1,17%
Buitendiensten	385	0,39%
Totaal	2.664	2,66%

BuZa heeft het grootste aandeel museale voorwerpen, namelijk 1.166 voorwerpen. Volgens BuZa draagt het tonen van de rijkscollectie in het buitenland bij aan de representatie en promotie van de Nederlandse cultuur.

Bij de buitendiensten van het Defensie zijn 149 voorwerpen in beheer, vooral bij de KMA en bij de Marine. De buitendiensten van de overige zes ministeries hebben in totaal 236 voorwerpen in beheer. Bij deze buitendiensten komt het regelmatig voor dat de museale voorwerpen op werkkamers zijn geplaatst. In het algemeen is er weinig mobiliteit in de rijkscollectie bij buitenlandse posten en buitendiensten.

Alhoewel de Rmmv geen kwantitatieve normen stelt aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie, concludeert de Erfgoedinspectie dat de zichtbaarheid van de rijkscollectie bij de meeste niet-museale collectiebeheerders beperkt is.

Aanbevelingen

Het onderzoek geeft de Erfgoedinspectie aanleiding tot de volgende aanbevelingen:

Organisatie

Aanbeveling ministers BZK, VenJ, VWS, ELenI, IenM, OCW:

Het is de verantwoordelijkheid van de minister om er voor zorg te dragen dat de in de administratieve organisatie beschreven procedures worden toegepast (Rmmv). De Erfgoedinspectie constateert dat de buitendiensten niet op de hoogte zijn van de procedures voor het beheer van museale voorwerpen.

De Erfgoedinspectie beveelt aan dat de kunstcontactpersonen van de kerndepartementen de buitendiensten in kennis stellen van de departementale administratieve organisatie en er op toezien dat deze wordt toegepast. Deze aanbeveling sluit aan bij de aanbeveling hieromtrent in het evaluatierapport van de Rmmv (2009).

Verder beveelt de Erfgoedinspectie aan om de kunstcontactpersoon van het kerndepartement als aanspreekpunt voor de RCE aan te wijzen, ook wat betreft de rijkscollectie bij buitendiensten.

² Sluit aan bij aanbeveling rapport 'staat van de rijkscollectie bij departementen en colleges' (2012)

Registratie

Aanbeveling minister OCW:

Het voeren van meerdere en van elkaar verschillende registraties is niet efficiënt en leidt tot administratieve verschillen.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling om een onderzoek te doen naar het voeren van één registratiesysteem, waar meerdere tijdelijk beheerders op zijn aangesloten. Deze aanbeveling heeft de Erfgoedinspectie eerder gedaan in het onderzoeksrapport naar het beheer van de rijkscollectie bij departementen en colleges. Ook is deze aanbeveling gedaan in het evaluatierapport van de Rmmv (2009).

Aanbeveling ministers BZK, VenJ, VWS, ELenI, IenM, OCW:

Op grond van de Rmmv dienen departementen een centrale registratie te voeren van de museale voorwerpen in tijdelijk beheer. Bij het ontbreken daarvan heeft de minister geen inzicht in de rijkscollectie die bij het departement in beheer is en waarvoor hij verantwoordelijk is.

De kunstcontactpersoon van het kerndepartement voorziet in een centrale registratie en beheert deze registratie. Desgevraagd kunnen departementen aan de RCE vragen hen te faciliteren bij het opzetten en onderhouden van een centrale registratie. Ook kan worden gedacht aan het voeren van een centrale registratie door een Shared Services Organisation (SSO).

Aanbeveling minister OCW:

Het is de verantwoordelijkheid van de departementen om een kunstverzameling aan te leggen. Op grond van de Rmmv is het de verantwoordelijkheid van de minister van OCW om vast te stellen of door buitendiensten aangelegde kunstverzamelingen objecten bevatten, die een bijzondere artistieke, culturele of wetenschappelijke waarde hebben. De Erfgoedinspectie signaleert dat dit niet gebeurt, waardoor het in die gevallen onduidelijk is wat rijkscollectie is en wat niet.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling dat de RCE periodiek inventariseert welke kunstvoorwerpen door departementen en buitendiensten zijn verzameld en vaststelt of voorwerpen als rijkscollectie kunnen worden aangemerkt. Ook deze aanbeveling heeft de Erfgoedinspectie eerder gedaan in het onderzoeksrapport naar het beheer van de rijkscollectie bij departementen en colleges.

Vermissingen

Aanbeveling minister BuZa:

De ministers zijn verantwoordelijk voor de registratie van vermissingen en informeren de minister van OCW desgevraagd (Rmmv). In de Akten van Tijdelijk Beheer is bepaald dat vermissingen direct aan de RCE worden gemeld.

De Erfgoedinspectie beveelt aan om in samenwerking met de RCE een procedurebeschrijving op te stellen voor het handelen bij nieuwe vermissingen.

Aanbeveling minister BuZa:

De ministers zijn verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen ter voorkoming van vermissingen (Rmmv). Bij een aantal buitenlandse posten hebben zich meerdere vermissingen voorgedaan.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling de oorzaken van vermissingen bij enkele buitenlandse posten te analyseren en daarop maatregelen te nemen ter voorkoming van nieuwe vermissingen.

Aanbeveling minister Defensie:

Bij de buitendiensten van de Marine hebben zich meerdere vermissingen voorgedaan.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling onderzoek te doen naar de oorzaken van deze vermissingen en daarop maatregelen te nemen ter voorkoming van nieuwe vermissingen.

Beheer, behoud en veiligheid

Aanbeveling minister OCW:

De minister zorgt er voor dat voorwerpen in goede staat zijn (Rmmv). Museale voorwerpen verschillen naar aard en gebruik. Veel museale voorwerpen worden gedurende (zeer) lange tijd in tijdelijk beheer gegeven. Specifieke deskundigheid voor het beheer van museale voorwerpen op locatie ontbreekt meestal.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling om de RCE bij het in beheer geven van tijdelijke voorwerpen rekening te laten houden met deze factoren en de rijkscollectie naar aard en gebruik te categoriseren. Zodoende kunnen eventuele risico's op achteruitgang van de staat van voorwerpen op voorhand worden tegengegaan. Ook deze aanbeveling is eerder gedaan in het onderzoeksrapport naar het beheer van de rijkscollectie door departementen en colleges.

Zichtbaarheid

Aanbeveling minister OCW:

De ministers bevorderen dat museale voorwerpen worden getoond (Rmmv). De Erfgoedinspectie signaleert dat kwantitatief gezien de bijdrage van niet-museale instellingen, waaronder buitendiensten, aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie beperkt is.

De Erfgoedinspectie beveelt aan om de RCE onderzoek te laten doen naar mogelijkheden om de zichtbaarheid van de rijkscollectie bij niet-museale collectiebeheerders te bevorderen.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De Erfgoedinspectie heeft in de tweede helft van 2012 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het beheer en behoud van de rijkscollectie door de buitenlandse posten van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa) en de buitendiensten van de andere ministeries. Het gaat hier om museale voorwerpen uit de rijkscollectie die door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in tijdelijk beheer zijn gegeven aan deze niet-museale collectiebeheerders. Dit is het tweede deel in een reeks van inspectierapporten van de Erfgoedinspectie over de staat van het beheer van de rijkscollectie. Het eerste deel is in 2012 uitgebracht en betrof een onderzoek naar de kwaliteit van het behoud en beheer van museale voorwerpen door departementen en colleges.

In 2013 gaat de Erfgoedinspectie een onderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van het behoud en beheer van de rijkscollectie door museale instellingen. In 2014 publiceert de Erfgoedinspectie een eindrapport over de staat van het behoud en beheer van de rijkscollectie.

De Erfgoedinspectie verricht deze onderzoeken op basis van het toezicht op het beheer en behoud van de museale voorwerpen uit de rijkscollectie. Dit toezicht is gebaseerd op de Regeling Materieelbeheer Museale Voorwerpen (Rmmv) die is afgeleid van de Comptabiliteitswet. Het deel van de rijkscollectie dat door de RCE wordt beheerd telt circa 100.000 museale voorwerpen. Een van de doelen van de Rmmv is het bevorderen van de zichtbaarheid van museale voorwerpen. De RCE bevordert de zichtbaarheid door voorwerpen in tijdelijk beheer te geven aan ministeries en andere rijksinstellingen.

1.2 Doel onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzichtelijk te maken of de buitenlandse posten en de buitendiensten van ministeries de Rmmv goed uitvoeren en waar nodig aanbevelingen te doen ter verbetering van de uitvoering.

Het onderzoek richt zich op de volgende onderwerpen die voor het beheer van belang zijn:

- Organisatie van het beheer
- Registratie van de museale voorwerpen
- Behoud en beheersaspecten
- Veiligheid van de museale voorwerpen
- Zichtbaarheid van de museale voorwerpen

1.3 Afbakening onderzoek

Onder buitendiensten wordt verstaan alle diensten die vallen onder de verantwoordelijkheid van een minister, niet behorend tot het kerndepartement. Tot de buitendiensten zijn dus ook gerekend de Rijksinspecties, Adviesraden en de Zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) die onder de Rmmv vallen³.

³ ZBO's zonder rechtspersoonlijkheid die deel uitmaken van de staat.

Het onderzoek richt zich op die instanties die een Akte van Tijdelijk Beheer hebben afgesloten met de RCE. Dit zijn:

- BuZa voor 77 buitenlandse posten of locaties⁴
- Defensie voor negen buitendiensten
- de individuele buitendiensten van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Veiligheid en Justitie (VenJ), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELenI) en Infrastructuur en Milieu (IenM).

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de buitenlandse posten en buitendiensten.

De RCE (locatie Rijswijk) als beheerder van de rijkscollectie is in dit onderzoek betrokken in haar rol bij de uitvoering van het tijdelijk beheer door buitenlandse posten en buitendiensten. De RCE (locatie Amersfoort) die museale voorwerpen in tijdelijk beheer heeft, is als buitendienst van OCW geïnspecteerd.

Buiten het onderzoek gelaten

De RCE heeft ook Aktes van Tijdelijk Beheer met de PV OESO in Parijs (een voorwerp in regeringsgebouw OESO) en met de Europese Commissie (Kabinet Neelie Kroes (twee voorwerpen) en Berlaymontgebouw (vier voorwerpen)). Omdat het hier niet om instanties gaat die onder de verantwoordelijkheid van een minister of college vallen, zoals bepaald in art.1 van de Rmmv, zijn deze contracten buiten dit onderzoek gehouden.

Van de 34 ontvangen contractoverzichten van de RCE met buitendiensten met individuele contracten, zijn zes buitendiensten buiten beschouwing gelaten. Dit betreft de volgende buitendiensten:

- De vier buitendiensten van het Kadaster van het IenM. Het Kadaster is een ZBO. Voor ZBO's zonder rechtspersoonlijkheid die deel uitmaken van de staat werkt de Rmmv rechtstreeks. Omdat het Kadaster op grond van art. 2 lid 1 van de Organisatiewet Kadaster rechtspersoonlijkheid bezit en dus geen deel uitmaakt van de staat, valt het Kadaster niet rechtstreeks onder de Rmmv.
- De buitendienst Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumentatie van het BZK. Deze buitendienst bleek inmiddels alle museale voorwerpen te hebben teruggestuurd.
- Het Noord-Hollands Archief (OCW), omdat de contractvorm inmiddels is gewijzigd in een bruikleenovereenkomst.

1.4 Opzet onderzoek

De Erfgoedinspectie heeft de volgende aanpak gehanteerd.

De RCE

Met de RCE zijn interviews gehouden over de rol van de RCE in het tijdelijk beheer door buitenlandse posten en buitendiensten van ministeries en over de indrukken van de RCE van de kwaliteit van het beheer door deze instanties.

De RCE heeft de contractoverzichten beschikbaar gesteld.

⁴ Residenties, kantoren, permanente vertegenwoordigingen en enkele overige locaties, zoals een personeelswoning. In het rapport is steeds de term post gebruikt.

De buitenlandse posten van het ministerie van BuZa

Met de Kunstcontactpersoon (KCP) van BuZa zijn interviews gehouden over de rol die het kerndepartement speelt in de uitvoering van de Rmmv door de buitenlandse posten. Verder is de centrale registratie (sept. 2012) ingezien en vergeleken met het contractoverzicht van de RCE (sept. 2012). Om inzage te krijgen in het feitelijk beheer door de 77 buitenlandse posten is een representatieve a-selecte steekproef getrokken van 37 posten. Deze posten is een vragenlijst toegestuurd die door 36 posten is ingevuld⁵. Ook is aan de posten een overzicht toegestuurd met maximaal 10 door de Erfgoedinspectie geselecteerde voorwerpen die bij de post in tijdelijk beheer zijn. De posten is gevraagd om te verklaren dat deze voorwerpen feitelijk op de betreffende locatie aanwezig zijn.

De buitendiensten van het ministerie van Defensie

Met de Kunstcontactpersoon (KCP) van Defensie is een interview gehouden over de rol die het kerndepartement speelt in de uitvoering van de Rmmv door de buitendiensten. Verder is ook hier de centrale registratie (juni 2012) ingezien en vergeleken met het contractoverzicht van de RCE (april 2012). Uit de negen buitendiensten van Defensie is een selecte steekproef getrokken van 5 buitendiensten met de meeste museale voorwerpen. Dit betreft de Koninklijke Militaire Academie (KMA) en vier buitendiensten van de Koninklijke Marine (Marine). Aan deze buitendiensten is een vragenlijst gestuurd die door alle buitendiensten is ingevuld. De Erfgoedinspectie heeft inspectiebezoeken aan deze vijf buitendiensten afgelegd om resterende informatie te verzamelen en om de verblijfplaats van de voorwerpen vast te stellen. Bij de KMA betrof dit een a-selecte steekproef van 10 voorwerpen en bij de Marine een integrale controle.

De buitendiensten van de overige ministeries

Aan de 28 buitendiensten van de overige ministeries is een vragenlijst toegestuurd en is daarnaast gevraagd inzicht te verschaffen in de registratie van de voorwerpen. Van 27 buitendiensten is de ingevulde vragenlijst ontvangen⁶ en van 13 buitendiensten is een registratie ontvangen. De Erfgoedinspectie heeft de ontvangen registraties vergeleken met de contractoverzichten van de RCE (april 2012).

Bij de buitendiensten zijn inspectiebezoeken afgelegd om de resterende informatie te verzamelen en om de verblijfplaats van (een selectie van) de voorwerpen vast te stellen. Hiervan zijn uitgezonderd de buitendiensten met een zeer gering aantal voorwerpen (minder dan zes) in tijdelijk beheer.

Verificatie bevindingen

Het conceptrapport is voor verificatie van de bevindingen voor commentaar voorgelegd aan de RCE, de KCP's van genoemde ministeries en aan de buitendiensten waar een inspectiebezoek is afgelegd. De aanbevelingen zijn met contactpersoon van de RCE en de kunstcontactpersonen van BuZa en Def besproken.

1.5

Toetsingskader

De bevindingen zijn getoetst aan de bepalingen in:

- Regeling materieelbeheer museale voorwerpen (2007)
- Praktische uitvoeringsaspecten bij de Regeling van de RCE (juni 2009)
- Akte van Tijdelijk Beheer van museale voorwerpen uit de rijkscollectie (2007)
- Bouwstenen Administratie Organisatie (april 2007)

In bijlage 2 is een overzicht van deze bepalingen opgenomen.

⁵ De post Addis Abbeba heeft de ingevulde vragenlijst per post gestuurd, maar deze is niet ontvangen.

⁶ Van het Gerechtshof Den Haag van het ministerie van VenJ is geen ingevulde vragenlijst ontvangen.

Naast bovenstaande bepalingen is het evaluatierapport van de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen (2011) bij het onderzoek betrokken.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de onderzoeksbevindingen. In de eerste paragraaf is ingegaan op de verschillende contracten. Vervolgens is in de volgende paragrafen ingegaan op de vijf hoofdonderwerpen die voor het beheer van museale voorwerpen van belang zijn. Bij elk van deze paragrafen is een samenvatting van het toetsingskader vermeld. De bevindingen zijn weergegeven per contractpartij (BuZa, Defensie en buitendiensten overige ministeries). Bij een aantal onderwerpen zijn bevindingen over de RCE vermeld. Elke paragraaf is ten slotte afgesloten met een samenvatting.

In hoofdstuk 3 zijn de conclusies en de aanbevelingen weergegeven. Bijlage 1 geeft een overzicht weer van de in dit onderzoek betrokken buitenlandse posten en buitendiensten. Bijlage 2 is het gehanteerde toetsingskader.

2. Bevindingen

2.1 Contracten

Contractvormen

De RCE hanteert twee vormen van Aktes van Tijdelijke Beheer voor het in tijdelijk beheer geven van voorwerpen aan organisaties van de rijksoverheid. De eerste vorm is aan te duiden als een verzamelcontract met het kerndepartement en de tweede als een individueel contract met de buitendienst. De RCE maakt zelf de keuze van de contractvorm. In beginsel gaat de voorkeur van de RCE uit naar een verzamelcontract. Doordat een coördinerende rol vanuit het kerndepartement op de beheertaken van de buitendiensten bij een aantal ministeries ontbreekt heeft de RCE in die gevallen gekozen voor individuele contracten met de buitendiensten. Hierdoor heeft de RCE rechtstreeks contact met de dienst die verantwoordelijk is voor het dagelijks beheer.

Iedere vijf jaar worden nieuwe contracten met ministeries en buitendiensten afgesloten.

Met BuZa en Defensie heeft de RCE een verzamelcontract afgesloten voor het tijdelijk beheer van museale voorwerpen door respectievelijk de buitenlandse posten en de buitendiensten van deze ministeries. In tegenstelling tot bij BuZa, maakt bij Defensie ook het kerndepartement deel uit van het verzamelcontract. Met de buitendiensten van de andere ministeries zijn individuele contracten gesloten.

Omvang van de contracten

Het RCE-verzamelcontract met BuZa (juni 2012) omvat 77 buitenlandse posten. Het gaat om totaal 1.166 voorwerpen. Het aantal voorwerpen per post varieert van 1-125 voorwerpen. Van de 77 buitenlandse posten hebben 41 posten minder dan zes voorwerpen.

Het RCE-verzamelcontract met Defensie (april 2012) betreft 9 buitendiensten, met in totaal 149 voorwerpen. Hier varieert het aantal voorwerpen per buitendienst van 1-103 voorwerpen. Van de negen buitendiensten hebben vijf buitendiensten minder dan zes voorwerpen.

Met de 28 buitendiensten van andere ministeries met een individueel contract (april 2012) is een totaal van 236 voorwerpen gemoeid. Het aantal voorwerpen per contract varieert van 1-85 voorwerpen. Van de 28 buitendiensten hebben 19 buitendiensten een contract met minder dan zes voorwerpen.

Op enkele van de individuele contracten staan meerdere locaties. Een voorbeeld hiervan is het contract met de Rechtbank Rotterdam van VenJ, met de locaties Arrondissementsrechtbank Rotterdam en Kantongerecht Brielle (zie ook bijlage 1).

Tabel 1

Contractvorm	Ministerie	Buitenlandse posten / Buitendiensten	Voorwerpen
Verzamel	BuZa	77	1.166
	Defensie	9	149
Individueel	BZK	2	15
	ELenI	1	85
	IenM	1	6
	OCW	6	61
	VenJ	13	49
	VWS	5	20

Samenvatting Contracten

De RCE hanteert verzamelcontracten voor de buitenlandse posten van BuZa en voor de buitendiensten van Defensie en rechtstreekse contracten met de buitendiensten van andere ministeries. De mate waarin kerndepartementen de coördinatie voeren van de beheertaken van de buitendiensten bepaalt de contractvorm.

Het aantal voorwerpen per contractpartij en per locatie bij verzamelcontracten is in veel gevallen gering tot zeer gering (minder dan 6 voorwerpen).

2.2 Organisatie

Kader

De minister wijst ten minste één kunstcontactpersoon aan, die eerste aanspreekpunt is voor de RCE en voor de Erfgoedinspectie. De minister zorgt er voor dat de administratieve organisatie van het beheer van museale voorwerpen met in achtneming van de RMMV wordt beschreven en dat de daarin vastgelegde procedures worden toegepast. De door de RCE beschreven 'Bouwstenen Administratieve Organisatie' dienen te zijn verwerkt in de departementale Richtlijn Materieelbeheer.

Bij het onderzoek naar het beheer door buitenlandse posten en buitendiensten is beoordeeld in hoeverre de departementale AO aan deze onderdelen is kenbaar gemaakt en of de beschreven procedures worden toegepast.

2.2.1 Organisatie en contactpersonen

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

De afdeling Kunstzaken (KZ) van de Directie Huisvesting en Facilitaire Zaken (DHF) van BuZa is verantwoordelijk voor het beheer van de museale voorwerpen door het kerndepartement en de buitenlandse posten. KZ bestaat uit de KCP van het ministerie en twee medewerkers. De KCP heeft een vakinhoudelijke opleiding en voor de functie van KCP is een functieprofiel vastgesteld. KZ beheert centraal de museale voorwerpen en fungeert als aanspreekpunt voor de RCE en voor de buitenlandse posten. KZ is ook verantwoordelijk voor de kunstcollectie die het ministerie zelf heeft verzameld van ca. 11.800 voorwerpen.

KZ onderhoudt contact met de contactpersonen voor het beheer bij de buitenlandse posten, veelal het hoofd voor de Bedrijfsvoering van de post. Van de 36 posten geven 13 posten aan geen contactpersoon te hebben. De omvang van het aantal voorwerpen dat deze posten in tijdelijk beheer hebben blijkt hiervoor geen verklaring te zijn. Van de posten die wel aangeven een contactpersoon te hebben, geeft een meerderheid aan de specifieke beheertaken in de taak- en functieomschrijving te hebben beschreven. De contactpersonen voeren hun beheertaken uit op basis van werkervaring en persoonlijk inzicht. Geen van de contactpersonen bij de buitenlandse posten heeft een specifieke opleiding gericht op het beheer van museale voorwerpen.

Buitendiensten ministerie van Defensie

Uit een fusie in 2011 van verschillende facilitaire bedrijven binnen het ministerie is het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) ontstaan. Het FBD is verantwoordelijk voor het beheer van de museale voorwerpen. Het FBD heeft een KCP aangewezen, die aanspreekpunt is voor de RCE, het kerndepartement en de buitendiensten. De KCP is niet vrijgesteld voor deze taak. Het is de bedoeling dat het FBD in 2012 bepaalt waar en bij wie de functie van KCP definitief binnen de organisatie wordt ondergebracht.

Het FBD stelt per museaal voorwerp een bruikleenbewijs op voor de buitendienst.

De KMA heeft voor het dagelijks beheer van de KMA-collectie de Stichting Historische Verzameling KMA (SHV) ingesteld. Op eigen initiatief voert deze stichting ook het dagelijks beheer uit van de museale voorwerpen (niet formeel opgedragen door het FBD of de KMA). De SHV onderhoudt contact met de KCP. De voor het beheer verantwoordelijke medewerker van de stichting volgt opleidingen voor kunstbeheer.

Er zijn twee contactpersonen voor de vier buitendiensten van de Marine in Den Helder. Dit is het gevolg van de verantwoordelijkheid voor het beheer van de vier gebouwen die bij twee organisatieonderdelen van het ministerie ligt, de Koninklijke Marine en het Commando DienstenCentrum. De taak voor het beheer van de museale voorwerpen is informeel aan de contactpersonen toegekend. Beide contactpersonen geven aan geen contact met de KCP te onderhouden over het beheer. Verder geven zij aan geen of ten hoogste incidenteel contact te hebben met de RCE. Zij onderhouden meer contact met het Marinemuseum in Den Helder die de collecties van de Marine van Defensie beheert. Eén van de contactpersonen geeft aan dat het dagelijks beheer feitelijk in handen is van uitvoerend (burger)personeel met uiteenlopende functies.

Buitendiensten van andere ministeries

De buitendiensten van de overige ministeries met een individueel contract hebben allen een contactpersoon voor het beheer en de communicatie met de RCE aangesteld. Geen van de contactpersonen onderhoudt contact met de KCP van het kerndepartement.

Zeven buitendiensten hebben een kunstcommissie ingesteld. In die gevallen heeft de buitendienst ook zelf een collectie kunstvoorwerpen verzameld. Dit betreft AgentschapNL (ELenI), de Dienst Uitvoering Onderwijs (OCW), het RIVM (IenM) en vier buitendiensten van het VenJ. De contactpersoon voor de RCE is één van de leden van de kunstcommissie. De beheertaken zijn, op één uitzondering na, niet in de taak- of functiebeschrijving van de contactpersoon vastgelegd. De leden van de kunstcommissies zijn vrijwilligers die niet of ten dele zijn vrijgesteld voor beheertaken voor de eigen collectie en de rijkscollectie. Affiniteit met kunst is de belangrijkste drijfveer voor het lidmaatschap van de kunstcommissies.

Ook bij de contactpersonen bij de overige buitendiensten zijn geen specifieke taken voor beheer van de museale voorwerpen vermeld in hun taak- of functieomschrijving. Vaak volgt de toedeling van deze taken logischerwijs uit de functie van de contactpersoon (vaak bij een facilitaire dienst) of is de toedeling historisch gegroeid. Ook is opgemerkt dat door het nieuwe Functiegebouw Rijk dergelijke taken niet meer worden benoemd in de functieomschrijvingen. Geen van de contactpersonen heeft een specifieke opleiding voor kunstbeheer. Enkelen geven aan relevante werkervaring te hebben.

Voor alle contactpersonen geldt dat het uitvoeren van de beheertaken van de museale voorwerpen geen volledige taak is, maar een onderdeel is van hun takenpakket. Soms een zeer gering onderdeel, gezien het beperkte aantal voorwerpen.

Tijdens het onderzoek blijkt dat de RCE voor een aantal buitendiensten geen actueel inzicht heeft wie contactpersoon is.

Elf buitendiensten melden dat zij de komende jaren ingrijpende veranderingen verwachten die van invloed zijn op de beheertaken van de museale voorwerpen. Verhuizing is daarbij het meest genoemd, vooral door de buitendiensten van VenJ en van VWS.

RCE

De RCE merkt op geen invloed te hebben op het profiel (vereiste kennis en vaardigheden) van (nieuwe) kunstcontactpersonen.

2.2.2

Administratieve Organisatie

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

KZ heeft voor de buitenlandse posten de Art Survival Kit (ASK, 03/2004) ontwikkeld. In dit boekwerk is de administratieve organisatie beschreven met procedures voor het beheer en behoud van de museale voorwerpen en de eigen kunstcollectie. In de ASK komen die onderwerpen aan bod die in de regeling en in de richtlijnen van de RCE zijn genoemd. KZ heeft aangegeven dat de ASK aan alle buitenlandse posten is toegestuurd. Daarnaast is deze te raadplegen op het rijksportaal en is in het handboek Interne Bedrijfsvoering naar de ASK verwezen.

Dit neemt niet weg dat ruim de helft van de onderzochte buitenlandse posten aangeeft geen kennis te hebben van een AO. In de meeste gevallen betreft dit posten met een beperkt aantal voorwerpen uit de rijkscollectie, maar het betreft ook enkele posten met een omvangrijker aantal voorwerpen.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De KMA geeft aan niet te beschikken over een AO. Twee buitendiensten van de Marine hebben aangegeven de AO van het FBD te gebruiken. De andere twee buitendiensten hebben een eigen AO opgesteld.

Buitendiensten van andere ministeries

Voor deze buitendiensten geldt dat het eerder uitzondering dan regel is dat procedures voor beheertaken in een AO zijn beschreven of ter beschikking zijn gesteld door het kerndepartement. Vier buitendiensten melden dat zij beschikken over een AO.

Samenvatting Organisatie

Bij verzamelcontracten fungeert de kunstcontactpersoon van het kerndepartement als aanspreekpunt voor de RCE en voor de buitenlandse posten/buitendiensten. De buitendiensten van Defensie geven desondanks aan dat er weinig of geen contact is met de kunstcontactpersoon.

Voor de buitendiensten van de andere ministeries met rechtstreekse contracten is per buitendienst een contactpersoon aangesteld. Vastgesteld is dat:

- de contactpersoon wel aanspreekpunt is voor de RCE, maar geen contact heeft met de kunstcontactpersoon van het kerndepartement.
- de aanstelling van contactpersonen in veel gevallen niet geformaliseerd is door een taak- of functieomschrijving.
- uitgezonderd contactpersonen van kunstcommissies, de contactpersonen niet over specifieke kennis van kunstbeheer beschikken en niet in alle gevallen over specifieke werkervaring.
- de RCE onvoldoende wordt ingelicht bij wisseling van contactpersonen.

De RCE heeft geen invloed op het profiel van de aan te wijzen kunstcontactpersoon.

BuZa heeft door de Art Survival Kit de buitenlandse posten voorzien van een AO, waarin de te volgen procedures voor het beheer van kunst zijn beschreven. De bekendheid met deze AO is bij veel posten echter niet meer aanwezig.

Een aantal buitendiensten van Defensie en vrijwel alle buitendiensten van de overige ministeries beschikken niet over een AO.

2.3 Registratie en vermissingen

Kader

De minister zorgt voor een registratie van de verblijfplaatsen van museale voorwerpen. Het gaat hier om een centrale registratie die alle organisatieonderdelen omvat. De verblijfplaatsen (hoofdlocatie, plaats in een vertrek/ruimte) van museale voorwerpen moeten regelmatig worden gecontroleerd. Verlies, diefstal, vermissing of schade dient te worden geregistreerd in een incidentenregister en de RCE dient hiervan direct in kennis te worden gesteld. Eens per jaar dient de contactpersoon aan de RCE te rapporteren door een digitale kopie van de actuele registratie. Eens per twee jaar dient de contactpersoon een fysieke controle uit te voeren en over de fysieke aanwezigheid en conditie van de museale voorwerpen te rapporteren aan de RCE.

2.3.1 Registratie en registratiekwaliteit

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

KZ voert een centrale registratie (Adlib), waarin per buitenlandse post is weergegeven welke museale voorwerpen bij de post in beheer zijn. Per post is de ruimte waarin de voorwerpen zich bevinden niet in alle gevallen exact aangeduid. Wel is per museaal voorwerp inzichtelijk gemaakt of er bijzonderheden zijn, zoals een vermissing of een beschadiging. Ook zijn in de registratie foto's van de voorwerpen opgenomen, voor zover beschikbaar.

De registratie van KZ is leidend voor de communicatie met de buitenlandse posten. KZ verplicht de posten niet om een eigen registratie te voeren. Nagenoeg alle buitenlandse posten doen dit overigens wel. De registratie van KZ blijft echter leidend. Met uitzondering van 1 post, geven de posten verder aan geen incidentenregister voor museale voorwerpen bij te houden. De incidenten worden centraal door de KCP in de centrale registratie opgenomen en de RCE wordt op de hoogte gesteld.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De KCP voert een centrale registratie (Excel) van de museale voorwerpen die bij de buitendiensten in beheer zijn. De mate van nauwkeurigheid van de aanduiding van de verblijfplaats van de museale voorwerpen hangt samen met of en op welk detailniveau de contactpersoon op locatie een registratie voert. De locaties KMA en KIM/ambtswoning voeren ook zelf een registratie. De locatie Marinepaleis/ambtswoning doet dit niet. De registratie bevat geen foto's van de voorwerpen. Wel zijn foto's opgenomen in de bruikleenbewijzen van het FBD met de buitendiensten en in de verslagen van verblijfplaatscontroles die het FBD bij buitendiensten uitvoert (zie 2.3.3).

Buitendiensten van andere ministeries

Er is geen centrale registratie van museale voorwerpen op de kerndepartementen die ook de buitendiensten bevat. Alle buitendiensten geven aan zelf op papier of digitaal een registratie te voeren. Niet alle onderzochte buitendiensten hebben inzicht gegeven in hun registratie, zodat geen algemeen beeld bestaat van de kwaliteit van de registraties. Soms blijkt de aankondiging van een inspectiebezoek door de Erfgoedinspectie aanleiding te zijn geweest om een registratie op te stellen. De instellingen waaraan een inspectiebezoek is afgelegd hebben de exacte verblijfplaats in hun registratie vermeld en soms ook foto's van de museale voorwerpen toegevoegd.

Verreweg de meeste buitendiensten hebben aangegeven geen specifiek incidentenregister te hebben. Desgevraagd geeft echter de helft van de buitendiensten aan dat vermissingen en schades worden geregistreerd.

Een aantal buitendiensten heeft zelf een kunstverzameling aangelegd. Het beheer daarvan is in handen van een door de buitendiensten ingestelde kunstcommissie. In de Rmmv is bepaald dat de minister van OCW beoordeelt of voorwerpen in deze verzamelingen een bijzondere artistieke, culturele en wetenschappelijke waarde hebben. Vastgesteld is dat de buitendiensten geen

initiatieven hebben genomen om door de RCE vast te laten stellen of voorwerpen uit deze verzamelingen van bijzonder artistieke, culturele of wetenschappelijke waarde zijn en als rijkscollectie moeten worden aangemerkt.

RCE

De RCE neemt geen initiatief om vast te stellen of voorwerpen uit kunstverzamelingen die bij buitendiensten worden aangelegd, als rijkscollectie kunnen worden aangemerkt.

2.3.2

Jaarlijkse administratieve controle van de registratie

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

KZ registreert de museale voorwerpen die bij de buitenlandse posten in tijdelijk beheer zijn in Adlib. De RCE vraagt jaarlijks in januari aan KZ om een actuele uitdraai van de centrale registratie. Om hieraan te kunnen voldoen stuurt KZ vervolgens aan iedere post een uitdraai toe van de museale voorwerpen die bij hen in beheer zijn. De posten moeten dit overzicht terugsturen en verklaren dat de voorwerpen aanwezig zijn en aangeven of er bijzonderheden zijn (bijvoorbeeld schades). Op basis hiervan kan KZ in het najaar de RCE informeren en wordt gecorrespondeerd over de verschillen tussen de registraties van de RCE en van KZ.

De Erfgoedinspectie heeft beide registraties vergeleken (contractoverzicht RCE en Adlib-uitdraai KZ van sept. 2012). Hierbij zijn verschillen geconstateerd. Meest opvallend zijn 32 voorwerpen die wel in de registratie van de RCE voorkomen maar niet in die van KZ en 41 voorwerpen die wel in de registratie van KZ voorkomen, maar niet in die van de RCE. Verder zijn er 61 voorwerpen die bij KZ op een andere locatie staan geregistreerd dan bij de RCE. Dit gaat vooral om verplaatsingen tussen de residenties en de kanselarijen van de posten.

KZ heeft toegelicht dat een deel van de verschillen al langer bestaat en dat daardoor sprake is van een cumulatie van verschillen. Het jaarlijks actualiseren van de eigen registratie en het oplossen van verschillen met de RCE is voor KZ een arbeidsintensief proces (dit geldt ook voor de RCE). Daarnaast geeft KZ aan dat de objectinformatie van de RCE soms summier is (bijvoorbeeld ontbrekende of verouderde afbeeldingen) waardoor verificatie wordt bemoeilijkt.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De KCP vraagt niet jaarlijks aan de buitendiensten om de actuele registratie toe te sturen, maar toetst de centrale registratie bij periodieke fysieke controles bij de buitendiensten (zie 2.3.3).

In 2012 heeft de KCP een actuele registratie aan de RCE toegestuurd. Hierin ontbreekt nog een actuele registratie van de museale voorwerpen bij de KMA.

De Erfgoedinspectie stelt vast dat er geen verschillen zijn tussen de registraties van de KCP en die van de RCE wat betreft de voorwerpen die in tijdelijk beheer zijn gegeven. Wel zijn er verschillen in de registratie van vermissingen (zie 2.3.4).

Buitendiensten van andere ministeries

21 Buitendiensten geven aan jaarlijks de actuele registratie toe te sturen aan de RCE. Vijf buitendiensten geven aan dit niet te doen. De door de Erfgoedinspectie ontvangen registraties bleken niet te verschillen van de contractoverzichten van de RCE.

RCE

De RCE geeft aan van de ministeries van BuZa en Defensie en van de buitendiensten van de andere ministeries de actuele registraties te ontvangen, soms na rappel. Geen van de instanties blijft (structureel) in gebreke. Wel is door de RCE opgemerkt dat verschillen tussen de registraties van de RCE vaak worden veroorzaakt doordat twee registratiesystemen worden gebruikt. Doordat ook de registraties zelf niet overeenkomen ontstaan er verschillen.

2.3.3

Tweejaarlijkse fysieke controles

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

Bij de vierjaarlijkse wisseling van de ambassadeur (of CdP), wordt een akte van overdracht ondertekend. Volgens KZ betreft dit ook de voorwerpen uit de rijkscollectie die de post in tijdelijk beheer heeft.

De KCP van KZ voert fysieke controles uit op de aanwezigheid en staat van de museale voorwerpen uit de rijkscollectie en van de eigen kunstcollectie. Bij voorkeur vindt dit plaats bij de wisseling van de ambassadeurs. Deze controles betreffen vooral grotere posten met een substantieel aantal (kostbare) voorwerpen. Desgevraagd hebben acht buitenlandse posten dit bevestigd, waaronder Brussel, Parijs en Straatsburg. Bevindingen van deze controles worden rechtstreeks verwerkt in de registratie.

Ook de auditdienst van het ministerie (ACD, nu Auditdienst Rijk) en de Inspectie Bedrijfsvoering van het ministerie doen inspecties bij buitenlandse posten, waarbij ook een fysieke controle van de museale voorwerpen aan de orde kan zijn. Een beperkt aantal posten geven dit aan bij de beantwoording van de vragenlijst.

De buitenlandse posten zelf geven allen aan op de aanwezigheid en in meerderheid ook op de conditie van de voorwerpen te controleren. Verreweg de meesten doen dit jaarlijks. Deze controle hangt samen met de jaarlijkse administratieve controle vanuit KZ. Relevant hierbij is dat de ACD in een onderzoeksrapport uit 2010 aan de DHF heeft aanbevolen om bij de posten een functiescheiding door te voeren bij de inventarisatie van de voorwerpen en het accorderen hiervan. In 2011 heeft de ACD vastgesteld dat aan deze aanbeveling voldoende gevolg is gegeven.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De KCP heeft aangegeven dat eens per twee jaar een collectieschouw bij de buitendiensten wordt uitgevoerd. Voor het laatst is in 2010 een schouw uitgevoerd. Het uitvoeren van de schouw wordt binnen de Defensieorganisatie uitbesteed aan een medewerker die hiervoor tijd kan vrijmaken. Van de schouw wordt een verslag van bevindingen gemaakt.

De contactpersoon voor de KMA meldt dat een schouw nog op 29 november 2011 heeft plaatsgevonden. Beide contactpersonen van de buitendiensten van de Marine geven aan dat geen schouw is uitgevoerd in de afgelopen twee à drie jaar.

De contactpersoon voor de KMA geeft verder aan dat de SVH jaarlijks de museale voorwerpen controleert op aanwezigheid en op conditie. Hiervan wordt geen verslag gemaakt. Bij de driejaarlijkse wisseling van de gouverneur van de KMA wordt geen overdrachtsdocument opgesteld. De Erfgoedinspectie heeft steekproefsgewijs een aantal voorwerpen op aanwezigheid gecontroleerd. Hierbij zijn geen vermissingen vastgesteld.

De contactpersoon voor de buitendiensten KIM/ambtswoning controleert eens per twee jaar de gehele collectie op aanwezigheid en conditie, inclusief de voorwerpen van de rijkscollectie. Overigens hangen de meeste voorwerpen in de looproutes, waardoor feitelijk sprake is van een veel hogere controlefrequentie. Alle voorwerpen die in tijdelijk beheer zijn gegeven, zijn door de Erfgoedinspectie aangetroffen.

De Erfgoedinspectie heeft vastgesteld dat bij de buitendiensten Marinepaleis/ambtswoning geen of geen toereikende fysieke controle plaatsvindt op de museale voorwerpen. De indruk bestaat dat de contactpersoon niet op de hoogte was welke voorwerpen uit de rijkscollectie in tijdelijk beheer zijn bij de buitendiensten.

Voor alle buitendiensten van de Marine geldt ook dat geen overdracht plaatsvindt van het tijdelijk beheer van de voorwerpen bij wisseling van de officieren die de eindverantwoordelijkheid op deze locaties hebben.

Buitendiensten van andere ministeries

Nagenoeg alle buitendiensten vermelden dat zij jaarlijks de aanwezigheid van de museale voorwerpen controleren. De meeste buitendiensten controleren dan meteen op de conditie van de voorwerpen. De vraag van de RCE om de actuele registratie toe te sturen is meestal aanleiding om de voorwerpen fysiek te controleren. Tijdens de inspectiebezoeken van de Erfgoedinspectie werd soms aangegeven dat bij controles voorwerpen niet meer op de in de registratie aangegeven verblijfplaats bevonden. In een enkel geval werden de voorwerpen zelfs in kasten teruggevonden.

RCE

De RCE voert niet zelf controles uit op de verblijfplaats en conditie van de objecten bij buitenlandse posten en buitendiensten. De RCE geeft aan dat dit de verantwoordelijkheid is van de betreffende ministers. Ook ontbreekt hiervoor de capaciteit bij de RCE.

Er is weinig wisseling van museale voorwerpen in tijdelijk beheer bij buitenlandse posten en buitendiensten. Veel voorwerpen zijn al gedurende lange tijd, soms decennia, in tijdelijk beheer op dezelfde locatie.

De RCE heeft voor de uitvoering van de compensatieregeling⁷ in een periode tot 2009 een aanwezigheidscontrole en een inventarisatie van benodigde restauraties uitgevoerd (met uitzondering van de buitenlandse posten).

2.3.4

Vermissingen

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

KZ meldt museale voorwerpen die niet meer op de verblijfplaats aanwezig blijken, niet direct bij de RCE als vermissing. Dit gebeurt pas als het voorwerp na een periode van ongeveer vier jaar niet is teruggevonden. KZ heeft aangegeven deze werkwijze te hanteren, omdat de RCE bij melding van een vermissing overgaat tot de financiële afwikkeling daarvan. Als het voorwerp vervolgens alsnog wordt teruggevonden vindt geen restitutie van het geld plaats (dit geldt alleen als het onder de compensatieregeling valt). Bijkomend aspect is dat KZ de taxatiewaarde van de voorwerpen niet actueel vindt, omdat deze eens per vijf jaar door de RCE opnieuw wordt vastgesteld.

Ten tijde van het onderzoek door de Erfgoedinspectie hebben de RCE en KZ gesproken over de te volgen procedure bij vermissingen.

BuZa heeft eind 2011 14 en eind 2012 12 vermissingen financieel met de RCE afgerekend. Eind 2012 zijn er 14 nieuwe vermissingen die informeel aan de RCE zijn gemeld. Uit door de RCE en KZ verstrekte informatie vallen de posten Jakarta, Madrid, Londen en Brussel op door meerdere vermissingen. KZ heeft geen analyse uitgewerkt van de oorzaken van de vermissingen, waardoor ook geen maatregelen zijn genomen ter voorkoming van nieuwe vermissingen.

Alle 36 posten hebben de overzichten met de geselecteerde voorwerpen aan de Erfgoedinspectie teruggestuurd en daarbij verklaard dat al deze voorwerpen aanwezig zijn. Hierbij zijn geen nieuwe vermissingen gemeld.

⁷ Hierin is vastgesteld dat de ministeries gezamenlijk een bedrag betalen om de bij hen vermiste kunstwerken uit de rijkscollectie te compenseren. Dit bedrag wordt gebruikt om de kunstwerken uit de rijkscollectie die de ministeries op (en vanaf) 1 januari 2005 in tijdelijk beheer hadden in goede en presentabele staat te brengen en - indien nodig - te restaureren.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De KCP heeft aangegeven dat vermissingen direct aan de RCE worden gemeld. Het contractoverzicht met Defensie bevat geen vermissingen die de buitendiensten aangaan. Toch blijkt uit de centrale registratie dat op de locatie KMA vijf voorwerpen en drie delen van voorwerpen zijn vermist. Het gaat hier om vermissingen die bij de laatste fysieke controle door het FBD in 2011 of bij eerdere controles zijn vastgesteld. Deze vermissingen zijn (nog) niet aan de RCE doorgegeven. Opvallend is verder dat een deel van de vermissingen niet ook in de registratie van de SVH/KMA is opgenomen.

Bij de controle door de Erfgoedinspectie bij de buitendiensten Marinepaleis/ambtswoning blijkt dat zes voorwerpen niet aanwezig zijn, die op het contractoverzicht staan. Enkele voorwerpen zijn bij de contactpersoon onbekend en zijn dus kennelijk al lange tijd niet aanwezig. Uit informatie van de RCE blijkt dat twee voorwerpen in 2009 door de RCE zijn gezien en drie voorwerpen in 2010 bij de betreffende buitendienst zijn gebracht. Eén voorwerp is sinds 1981 bij de buitendienst en sindsdien niet meer door de RCE gezien.

Buitendiensten van andere ministeries

Geen van de buitendiensten geeft aan de afgelopen twee jaar met een vermissing te maken te hebben gehad. 11 Buitendiensten geven aan dat vermissingen aan de RCE worden gemeld.

De Erfgoedinspectie heeft bij 10 buitendiensten inspectiebezoeken afgelegd en de verblijfplaats van de voorwerpen vastgesteld (waarvan eenmaal op basis van een steekproef). Alle voorwerpen bleken aanwezig te zijn.

Samenvatting Registratie en vermissingen

De centrale registraties van BuZa en Defensie voldoen aan de gestelde eisen. Incidenten worden geregistreerd, maar niet in een specifiek incidentenregister. Dit geldt in het algemeen ook voor de registraties van de buitendiensten met een individueel contract. Van deze buitendiensten ontbreekt een centrale registratie op het kerndepartement.

Noch de buitendiensten die zelf kunst verzamelen, noch de RCE onderneemt actie om vast te stellen of de kunstvoorwerpen als rijkscollectie kunnen worden aangemerkt.

De jaarlijkse vraag van de RCE aan de contractpartijen om een actuele registratie toe te sturen is een belangrijke aanzet tot het uitvoeren van administratieve en fysieke controles bij de buitenlandse posten en buitendiensten. Museale voorwerpen blijken vaak lang op dezelfde locatie bij een buitenlandse post of buitendienst in tijdelijk beheer te zijn. Hierdoor is er langdurig geen onafhankelijke controle op aanwezigheid en conditie.

Bij de buitendiensten Marinepaleis/ambtswoning van de Marine zijn de administratieve en fysieke controles niet of onvoldoende uitgevoerd. Dit heeft er toe geleid dat voor het eerst bij een inspectiebezoek van de Erfgoedinspectie zes voorwerpen vermist blijken.

De Erfgoedinspectie heeft enkele tientallen verschillen tussen de registraties van KZ en de RCE vastgesteld. Het voeren van verschillende registratiesystemen en de kwaliteit van de registraties dragen bij aan het ontstaan van verschillen. De jaarlijkse actualisatie van de registratie en het oplossen van de verschillen met de RCE is voor KZ en de RCE een arbeidsintensieve aangelegenheid.

KZ past de procedure bij vermissingen onjuist toe door pas na vier jaar een vermissing te melden. De RCE en KZ zijn in gesprek om nadere procedureafspraken te maken.

Door het geringe aantal museale voorwerpen op een post blijven verblijfplaatscontroles (en de controles op de conditie van de voorwerpen) voor de meeste buitenlandse posten beperkt tot eigen waarnemingen waarbij functiescheiding wordt toegepast.

BuZa heeft in 2011 en 2012 26 vermissingen afgerekend met de RCE en er zijn 14 nieuwe vermissingen waarnaar nog onderzoek plaatsvindt bij de buitenlandse posten. Vermissingen hebben zich vooral voorgedaan bij de posten Jakarta, Brussel, Londen en Madrid.

Bij de buitendiensten van de overige ministeries hebben zich de laatste twee jaar geen vermissingen voorgedaan.

2.4 Behoud, beheer en veiligheid

Kader

Elk ministerie moet een budget reserveren voor het onderhoud en het in conditie houden van museale voorwerpen. Restauratie vindt plaats na overleg met de minister van OCW en de RCE door een gekwalificeerde restaurator. De plaatsing van de voorwerpen moet zodanig zijn dat zo goed mogelijk wordt voldaan aan de vereiste maatregelen voor behoud en beheer. Maatregelen dienen te worden genomen om de voorwerpen in goede staat te houden. De contactpersoon moet op de hoogte zijn van de vuistregels uit de brochure 'Doen en Laten' van de RCE (herzien in 2012).

2.4.1 *Restauratie en transport*

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

De buitenlandse posten hebben geen eigen budget voor onderhoud en restauratie. De DHF van BuZa betaalt deze kosten.

Restauratie van voorwerpen moet worden goedgekeurd door KZ. KZ treedt altijd in overleg met de RCE. De posten die aangeven met restauratie te maken te hebben gehad, bevestigen dit.

Transport van de voorwerpen van en naar de buitenlandse posten wordt in toenemende mate in opdracht van BuZa door een gecertificeerd transportbedrijf uitgevoerd, in plaats van door de RCE. De RCE wordt in die gevallen om toestemming gevraagd. Interne verplaatsingen van de voorwerpen op de posten worden hoofdzakelijk uitgevoerd door het Hoofd Bedrijfsvoering en anders voornamelijk door andere personeelsleden van de post.

Buitendiensten ministerie van Defensie

Ook de buitendiensten van Defensie hebben geen eigen budget voor onderhoud en restauratie. Deze kosten komen voor rekening van het FBD.

Volgens de KCP wordt bij restauratie de RCE ingeschakeld. De KMA geeft aan dat restauraties niet aan de orde zijn geweest. De buitendiensten in Den Helder geven aan dat bij restauraties het Marinemuseum in Den Helder wordt ingeschakeld. De conservator van het Marinemuseum zoekt een (gecertificeerd) restaurator. Vermeld is dat de KCP en de RCE hiervan in voorkomende gevallen niet in kennis worden gesteld.

De RCE verzorgt de transporten van de voorwerpen van en naar de buitendiensten. Hetzelfde geldt volgens de KCP voor interne verplaatsingen van de voorwerpen.

Volgens de KMA is vervoer van voorwerpen niet aan de orde, omdat geen nieuwe museale voorwerpen worden aangevraagd en ook geen voorwerpen worden geretourneerd. Interne verplaatsingen worden uitgevoerd door de SHV of de facilitaire dienst van de KMA. De buitendiensten van de Marine geven aan dat voor het vervoer van voorwerpen geen contact wordt opgenomen met de KCP. In die gevallen wordt contact opgenomen met het Marinemuseum. Interne verplaatsingen worden uitgevoerd door de contactpersoon of door het Marinemuseum.

Buitendiensten van andere ministeries

Nagenoeg alle buitendiensten geven aan niet over een eigen budget voor beheer en behoud te beschikken. Twee buitendiensten van VenJ maken hiervan wel melding, waarvan dit in een geval een totaalbudget voor beheerkosten van de buitendienst betreft.

De buitendiensten vermelden dat bij restauratie de RCE wordt ingeschakeld of dat restauratie niet van toepassing is. Bij de inspectiebezoeken aan de buitendiensten is meerdere keren vastgesteld dat de RCE in de afgelopen jaren restauraties heeft uitgevoerd.

Op de vraag wie interne verplaatsingen uitvoert is in ruime meerderheid aangegeven dat de contactpersoon dit doet of de facilitaire dienst. Slechts in enkele gevallen is de RCE vermeld. Tijdens inspectiebezoeken bleek dat ook de gebruikers zelf soms museale voorwerpen verplaatsen.

2.4.2

Beheermaatregelen

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

Een meerderheid van de posten geeft aan niet te zijn geïnformeerd over de geschiktheid van de standplaats van het museale voorwerp.

Van de 36 buitenlandse posten geeft ongeveer tweederde aan dat rekening is gehouden met omstandigheden die voor het behoud van het voorwerp van belang zijn. Dit betreft maatregelen als het tegengaan van tocht en plaatsing buiten looproutes en niet in de nabijheid van radiatoren en aircosystemen.

Een zelfde aantal posten geeft aan één of meerdere maatregelen te hebben getroffen voor de klimaat- en lichtbeheersing en maatregelen als de controle op ongedierte en een passende schoonmaak van de voorwerpen. Van de posten die geen rekening houden met omstandigheden bij de plaatsing en geen andere beheermaatregelen nemen, valt op dat dit vooral de posten met een gering aantal voorwerpen zijn.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De KCP geeft aan dat de buitendiensten op de hoogte zijn van de geschiktheid van de standplaats voor een museaal voorwerp. Toch heeft de KMA aangegeven niet te zijn ingelicht over de geschiktheid van standplaatsen, maar regelmatig specialisten van Erfgoed Brabant of van musea te consulteren. De buitendiensten van de Marine zijn door het Marinemuseum ingelicht over de geschiktheid van standplaatsen.

De KMA geeft aan dat de gebouwen van het complex niet bestemd zijn voor museale doeleinden en dat de mogelijkheden tot het beïnvloeden en optimaliseren van de bewaaromstandigheden beperkt zijn. Zo zijn slechts enkele ruimten voorzien van klimaatbeheersing. Met de plaatsing van de voorwerpen wordt met deze beperkingen rekening gehouden.

Eén van de contactpersonen van de buitendiensten van de Marine geeft aan dat geen specifieke beheermaatregelen zijn genomen. De andere contactpersoon geeft wel enkele maatregelen aan.

Buitendiensten van andere ministeries

Ongeveer een derde van de buitendiensten geeft aan te zijn ingelicht over de geschiktheid van standplaatsen.

Ongeveer de helft van de buitendiensten verklaart geen maatregelen te hebben genomen of dat het nemen van maatregelen niet van toepassing is. Naar mate het aantal voorwerpen groter is, neemt ook het aantal maatregelen vaak toe. In samenhang hiermee valt ook op dat als een kunstcommissie is ingesteld, er vaker en meer beheermaatregelen zijn getroffen.

2.4.3

Veiligheidsmaatregelen

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

Buitenlandse posten hebben door hun functie een reguliere beveiliging van de gebouwen. KZ heeft aangegeven dat wordt nagegaan of een specifiek veiligheidsbeleid kan worden ontwikkeld voor de museale voorwerpen en eigen kunstwerken bij de buitenlandse posten.

Nagenoeg alle posten geven aan één of meer veiligheidsmaatregelen te hebben getroffen ter voorkoming van vermissing, diefstal, verlies of beschadiging van museale voorwerpen. Dit betreft inbraakwerende maatregelen aan de gebouwen, alarmering en fysieke controles van de voorwerpen. Ook hier geldt dat gemiddeld het aantal getroffen maatregelen groter is naarmate de post meer voorwerpen in tijdelijk beheer heeft.

Op één post na beschikken de posten niet over een calamiteitenplan voor museale voorwerpen, ondanks dat dit in de Art Survival Kit wel is aangeraden. Volgens KZ wordt bij dreigende calamiteiten tijdig actie gevraagd aan de betreffende posten, zoals recentelijk bij de post in Damascus.

Buitendiensten ministerie van Defensie

Ook voor de buitendiensten van Defensie geldt dat deze standaard een hoog beveiligingsniveau hebben, zoals een bewaakte toegang tot complexen en gebouwen. Dit komt dan ook tot uiting in de genoemde maatregelen door de KMA en de Marine. Geen van de buitendiensten meldt een specifiek op de museale voorwerpen gericht calamiteitenplan te hebben. Wel beschikt een van de contactpersonen van de Marine over instructies bij calamiteiten van de RCE.

Buitendiensten van andere ministeries

De meeste buitendiensten van de andere ministeries zijn niet (meer) openbaar toegankelijk. Nagenoeg alle buitendiensten geven aan een of meerdere veiligheidsmaatregelen te hebben genomen. Meest genoemd zijn de fysieke controles van de voorwerpen en alarmering. Zeven buitendiensten geven aan over een specifiek calamiteitenplan te beschikken. Hierbij valt op dat dit vijf buitendiensten van OCW betreft.

2.4.4

Incidenten

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

Op de vraag wat de meest voorkomende incidenten zijn geeft een ruime meerderheid van de posten aan dat incidenten niet van toepassing zijn geweest. De posten die wel opgave hiervan doen geven aan dat onopzettelijke beschadigingen de meest voorkomende incidenten zijn. In die gevallen wordt KZ daarover ingelicht. Het aantal incidenten dat de afgelopen 2 jaar heeft plaatsgevonden blijkt beperkt, namelijk vier gevallen.

Buitendiensten ministerie van Defensie

Zowel de KMA als de Marine geven aan dat incidenten niet aan de orde zijn en zo wel, dat een onopzettelijke beschadiging het grootste risico vormt.

Buitendiensten van andere ministeries

Op drie buitendiensten is aangegeven dat zich geen incidenten hebben voorgedaan in de afgelopen twee jaar. De drie buitendiensten waar dit wel is voorgevallen geven aan dat dit respectievelijk onopzettelijke beschadiging, waterschade en een aanslag op het gebouw betreft.

Samenvatting Behoud, beheer en veiligheid

Buitenlandse posten en nagenoeg alle buitendiensten hebben geen eigen budget voor onderhoud en restauratie. Deze kosten komen voor rekening van het kerndepartement.

Restauraties van voorwerpen in beheer bij buitenlandse posten worden door tussenkomst van KZ door lokale experts uitgevoerd na toetsing door de RCE. Voor de buitendiensten voert de RCE restauraties uit. De buitendiensten van Defensie in Den Helder schakelen het Marinemuseum in, zonder kennisgeving aan de KCP of de RCE.

Transport van de voorwerpen naar buitenlandse posten geschiedt door de RCE of door derden na toestemming van de RCE. Voor de buitendiensten verzorgt de RCE het transport. De RCE heeft geen rol bij interne verplaatsing van voorwerpen. Meestal voert een facilitaire dienst dit uit, maar soms ook ander personeel of de gebruiker van het voorwerp.

Een ruime meerderheid van de buitenlandse posten en van de buitendiensten geeft aan niet te zijn ingelicht door de RCE of het kerndepartement over de geschiktheid van een (nieuwe) standplaats voor een voorwerp. Dit neemt niet weg dat tweederde van de buitenlandse posten en de helft van de buitendiensten rekening houdt met omstandigheden die voor het behoud van de voorwerpen van belang zijn. De buitendiensten van Defensie hebben zelf voorzien in het verkrijgen van informatie.

Verder valt op dat naarmate het aantal voorwerpen bij een buitenlandse post of buitendienst groter is, veelal ook het aantal maatregelen groter is. Buitendiensten met een kunstcommissie hebben ook meer maatregelen genomen dan andere buitendiensten. De helft van de buitendiensten geeft aan geen (specifieke) beheermaatregelen te hebben genomen. Ook is in een aantal gevallen aangegeven dat gebouwen zich niet lenen voor het nemen van maatregelen.

De gebouwen waarin buitenlandse posten en buitendiensten zijn gevestigd hebben veelal een bepaald beveiligingsniveau en zijn niet zonder meer voor publiek toegankelijk. Veel buitenlandse posten en buitendiensten geven aan in aanvulling daarop ook nog specifieke veiligheidsmaatregelen te hebben genomen. Nagenoeg geen van de instanties heeft een op museale voorwerpen gericht calamiteitenplan.

Onopzettelijke beschadigingen is de meest voorkomende incidentvorm volgens de buitenlandse posten. Een ruime meerderheid van de buitenlandse posten en buitendiensten geeft aan dat de laatste twee jaar geen incidenten hebben plaatsgevonden.

2.5 Zichtbaarheid

Kader

De zichtbaarheid van museale voorwerpen moet worden bevorderd zodat het publiek (alsmede gasten, ambtenaren en bezoekers van departementen en colleges) van dergelijke voorwerpen kan genieten. Ruimtes die hiervoor geschikt worden geacht zijn representatieve ruimtes (kamers van hoogwaardigheidsbekleders, directies, centrale hal of belangrijke vergaderruimtes). Opslag in depots moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Verzoeken voor tentoonstellingen van museale voorwerpen geschieden in overleg met de RCE.

2.5.1 *Bevorderen zichtbaarheid in het algemeen*

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

Veel buitenlandse posten hebben een of meerdere museale voorwerpen in tijdelijk beheer, die bijdragen aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie in het buitenland. De rijkscollectie wordt hierdoor over de landsgrenzen gezien en gepromoot. KZ speelt hierin een stimulerende rol.

Buitendiensten ministerie van Defensie

De rijkscollectie is vooral goed vertegenwoordigd bij de KMA in Breda en verder bij een aantal onderdelen van de Marine in Den Helder.

Buitendiensten van andere ministeries

Voor een aantal ministeries geldt dat de rijkscollectie geheel ontbreekt bij hun buitendiensten, zoals bij FIN en SZW. Een aantal ministeries, zoals IenM en ELenI, hebben bij niet meer dan één buitendienst museale voorwerpen in tijdelijk beheer. Zoals in paragraaf 2.1 is vermeld, geldt voor 19 buitendiensten dat er minder dan zes voorwerpen in tijdelijk beheer zijn. Voor zes van deze buitendiensten geldt zelfs dat het om één voorwerp gaat. Verder heeft een aantal buitendiensten tijdens het onderzoek aangegeven de museale voorwerpen aan de RCE terug te sturen of te hebben gestuurd. Een aantal keer is daarbij opgemerkt dat 'het te veel gedoe met zich meebrengt'.

Uitzondering hier op is bijvoorbeeld de buitendienst van ELenI. Deze dienst heeft de laatste jaren het aantal voorwerpen uit de rijkscollectie aanzienlijk uitgebreid.

Er is weinig dynamiek in de rijkscollectie bij buitendiensten, voorwerpen rouleren niet of nauwelijks. Een buitendienst merkt op dat de kosten die met roulatie zijn gemoeid hierbij een rol spelen.

RCE

De rijkscollectie bestaat uit ongeveer 100.000 museale voorwerpen. Opgeteld is hiervan 1,5% in tijdelijk beheer bij buitenlandse posten en buitendiensten van de departementen.

Instantie	Aantal voorwerpen⁸	Percentage van rijkscollectie
Kerndepartementen	544	0,54%
Colleges	569	0,57%
Buitenlandse posten	1.166	1,17%
Buitendiensten	385	0,39%
Totaal	2.664	2,66%

⁸ Zie rapport 'staat van rijkscollectie bij departementen en colleges' (2012)

De RCE maakt in algemene zin geen actieve reclame voor de rijkscollectie bij departementen of bij buitendiensten. Waar het beheer goed is en waar belangstelling voor de rijkscollectie bestaat, onderhoudt de RCE de contacten met deze instanties en worden gerichte adviezen gegeven. Wel staat informatie over de rijkscollectie op de website van de RCE en worden topstukken getoond. Ook is een toonzaalcollectie op de website geplaatst, die inzage biedt in voorwerpen die snel uitleenbaar zijn.

2.5.2

Plaatsing in representatieve ruimten

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

Nagenoeg alle posten melden dat de voorwerpen zijn geplaatst in representatieve ruimten. Een derde van de posten vindt dat er risico's zijn verbonden aan de plaatsing in representatieve ruimten. Dit risico betreft vooral de achteruitgang in conditie van de voorwerpen en schade. Twee posten hebben voorwerpen in depot staan. De redenen hiervan zijn een verbouwing en de slechte conditie van de betreffende voorwerpen.

Buitendiensten ministerie van Defensie

Bij de KMA staan de voorwerpen uit de rijkscollectie in representatieve ruimten, zoals in de representatieve ruimten van de gouverneurswoning. Bij de periodieke wisseling van gouverneurs (verantwoordelijk officier KMA) wordt rekening gehouden met de persoonlijke voorkeur voor de aankleding van deze ruimten. Hierdoor staan soms voorwerpen gedurende de ambtsperiode van een gouverneur in depot. De KMA ervaart geen risico's van het plaatsen van de voorwerpen in representatieve ruimten.

Op de locaties in Den Helder staan de voorwerpen ook in representatieve ruimten. Dit betreft de representatieve ruimten van de twee ambtswoningen, het Marinepaleis en het opleidingsinstituut KIM. Eén van de contactpersonen geeft aan dat de achteruitgang in conditie van de voorwerpen een risico is van de plaatsing in representatieve ruimten. Dit gaat dan vooral om meubelstukken die worden gebruikt.

Buitendiensten van andere ministeries

De helft van de buitendiensten geeft aan dat de voorwerpen in representatieve ruimten zijn geplaatst. Dit komt overeen met de waarneming van de Erfgoedinspectie bij inspectiebezoeken bij buitendiensten. Bij een aantal buitendiensten zijn voorwerpen (ook) op werkkamers aangetroffen. Daarbij is door medewerkers meermaals opgemerkt dat een voorwerp al gedurende lange tijd bij hen in gebruik is en meeverhuist bij wisseling van werklocatie of werkplek. Ook viel het de Erfgoedinspectie op dat de museale voorwerpen vaak niet als zodanig bekend en herkenbaar zijn tussen andere kunstobjecten.

Nagenoeg geen van de buitendiensten heeft museale voorwerpen in depot. De buitendiensten zien geen risico's in het plaatsen van voorwerpen in representatieve ruimten.

Samenvatting Zichtbaarheid

Een vrij klein deel van de rijkscollectie is zichtbaar bij departementen en de buitenlandse posten en buitendiensten van departementen. De rijkscollectie is relatief het beste vertegenwoordigd bij de buitenlandse posten van BuZa en bij een aantal buitendiensten van Defensie. Bij de buitendiensten van de overige ministeries is dit veel minder het geval. De RCE voert geen actief beleid om de rijkscollectie meer zichtbaar te maken bij de niet-museale instellingen.

De omvang en samenstelling van de rijkscollectie in tijdelijk beheer bij instanties blijft in de meeste gevallen gelijk en is weinig dynamisch. Een aantal buitendiensten beëindigt het tijdelijk van museale voorwerpen.

In tegenstelling tot de buitenlandse posten en de buitendiensten van Defensie, staan bij de buitendiensten van de andere ministeries veel voorwerpen op werkkamers. Bij

de medewerkers die de rijkscollectie in gebruik hebben is vaak niet bekend dat het om een voorwerp uit de rijkscollectie gaat.

Aan het plaatsen van voorwerpen in representatieve ruimten wordt betrekkelijk weinig risico toegekend. Achteruitgang in conditie van de voorwerpen is als het voornaamste risico aangemerkt.

Impressie van de rijkscollectie bij buitendiensten

In gangen, wachtruimten, kantines, bibliotheek, ontvangstruimten, vergaderruimten en werkkamers

KNMI

Rechtbank R'dam

RCE

Rechtbank R'dam

RCE

Marine

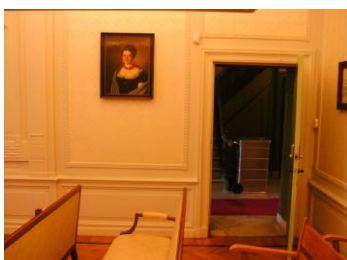
Marine

Raad voor Cultuur

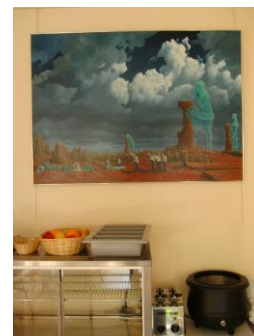
RCE

Rechtbank R'dam

Raad voor Cultuur

Raad voor Cultuur

3. Conclusies en aanbevelingen

3.1 Hoofdconclusies

De bevindingen van dit onderzoek leiden tot de volgende hoofdconclusies op de onderzochte onderwerpen:

Organisatie

Een aantal kerndepartementen speelt geen rol in de beheertaken van de museale voorwerpen door de buitendiensten. Hierdoor ontbreekt een centrale registratie op die kerndepartementen en worden buitendiensten niet ingelicht over te volgen procedures in de uitvoering van hun beheertaken (administratieve organisatie). Dit is in strijd met de bepalingen in de Rmmv.

Registratie

De onderzochte registraties voldoen aan de gestelde eisen. De RCE toetst niet of door buitendiensten verzamelde kunstvoorwerpen als rijkscollectie kunnen worden aangemerkt. Er zijn nieuwe vermissingen bij buitendiensten van Defensie en bij buitenlandse posten van BuZa geconstateerd.

Behoud, beheer en veiligheid

De tweejaarlijkse fysieke controles door buitenlandse posten en buitendiensten geven niet in alle gevallen voldoende waarborgen voor een adequaat beeld van de conditie van museale voorwerpen. Dit hangt samen met onvoldoende deskundigheid op locatie en het verplaatsen van voorwerpen door de gebruikers. Dit risico wordt versterkt bij voorwerpen die langdurig in tijdelijk beheer worden gegeven en daardoor niet periodiek deskundig en onafhankelijk worden gecontroleerd.

Zichtbaarheid

De bijdrage aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie bij buitenlandse posten en bij buitendiensten is in het algemeen klein, namelijk zo'n 1,5% van de rijkscollectie die in beheer is bij de RCE. Relatief gezien dragen de buitenlandse posten van BuZa het meeste bij aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie.

3.2 Conclusies per contractpartij

De bovenstaande hoofdconclusies zijn op het niveau van de verschillende contractpartijen als volgt te specificeren.

Buitenlandse posten ministerie van Buitenlandse Zaken

1. Het kerndepartement vervult een coördinerende rol bij het beheer van museale voorwerpen door de buitenlandse posten. De onbekendheid bij buitenlandse posten met administratieve procedures is een aandachtspunt.

KZ heeft een taak in het tijdelijk beheer van de museale voorwerpen in binnen- en buitenland en in de eigen kunstcollectie. De KCP is voor de RCE en voor de buitenlandse posten het aanspreekpunt.

Met onder andere de Art Survival Kit zijn de buitenlandse posten ingelicht over te volgen procedures en aandachtspunten bij het beheer. Een substantieel aantal posten is echter niet (meer) bekend met dit instrument. Het op juiste wijze toepassen van de procedures is hierdoor in het geding.

2. De centrale registratie voldoet aan de gestelde eisen, maar er zijn veel verschillen met de registratie van de RCE. Het aantal vermissingen is hoog in verhouding tot de buitendiensten en de procedure bij vermissingen wordt niet goed toegepast.

KZ voert een centrale registratie. Deze voldoet aan de gestelde eisen. Jaarlijks wordt veel energie gestoken in het actualiseren van de centrale registratie. Desondanks constateert de Erfgoedinspectie verschillen met de registratie van de RCE. De belangrijkste oorzaak hiervan is het voeren van twee afzonderlijke registraties die ook onderling van elkaar verschillen. Uit informatie van de RCE en van KZ blijkt dat er sinds 2011 sprake is van 26 afgerekende vermissingen. Daarnaast zijn er 14 nieuwe vermissingen, waar nog onderzoek naar plaatsvindt. De meeste vermissingen doen zich voor bij de posten Jakarta, Brussel, Madrid en Londen. KZ heeft geen analyse uitgewerkt van de oorzaken van de vermissingen, waardoor ook geen maatregelen zijn genomen ter voorkoming van nieuwe vermissingen. In afwijking van de bepalingen in de Akte van Tijdelijk Beheer meldt KZ nieuwe vermissingen niet direct aan de RCE. Dit gebeurt pas na verloop van een periode van ongeveer vier jaar als het voorwerp nog steeds niet is getraceerd.

3. Bij een groot aantal buitenlandse posten is er het risico op een onvolledig zicht op een verlies aan kwaliteit van de museale voorwerpen.

Vooraf bij posten met een omvangrijke en kostbare rijkscollectie voert KZ onafhankelijke fysieke controles uit. Bij de andere posten gebeurt dit niet, terwijl ook daar de voorwerpen soms al gedurende meerdere decennia in tijdelijk beheer zijn. Door een combinatie van factoren is er een risico dat bij deze posten de kwaliteit vermindert van museale voorwerpen. Dit betreft factoren als het ontbreken van specifieke kennis voor het uitvoeren van beheertaken, onbekendheid met procedures en interne verplaatsingen van de museale voorwerpen.

4. De buitenlandse posten dragen bij aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie in het buitenland.

Bij 77 buitenlandse posten zijn bijna 1.200 museale voorwerpen in tijdelijk beheer. Bij de grotere posten, zoals Londen, Parijs, Moskou en Berlijn betreft dit per post ruim 100 voorwerpen. De voorwerpen zijn steeds geplaatst in representatieve ruimten van de residenties en de kanselarijen.

Buitendiensten ministerie van Defensie

1. Het kerndepartement voert de coördinatie van het beheer van museale voorwerpen bij de buitendiensten, maar heeft dit nog niet geborgd. De bekendheid met de procedures bij de buitendiensten is een aandachtspunt.

De KCP is aanspreekpunt voor de RCE en voor de buitendiensten. Deze functie is na een reorganisatie belegd bij het FBD, maar heeft nog niet zijn definitieve plaats in de organisatie gekregen.

De buitendienst KMA en enkele buitendiensten van de Marine beschikken niet over de administratieve organisatie van het ministerie als bedoeld in de regeling. Hierdoor is niet geborgd dat de procedures (goed) worden toegepast.

2. De centrale registratie voldoet aan de gestelde eisen, maar de controles op actualiteit zijn niet toereikend. Hierdoor is een aantal vermissingen bij de buitendiensten van de Marine niet tijdig vastgesteld. Wel bekende vermissingen zijn niet tijdig aan de RCE doorgegeven.

De KCP voert een centrale registratie en stuurt jaarlijks een actuele versie naar de RCE, mede op basis van verblijfplaatscontroles die de FBD tweejaarlijks bij de buitendiensten uitvoert.

De Erfgoedinspectie heeft tijdens het onderzoek vastgesteld dat zes museale voorwerpen worden vermist bij de buitendiensten Marinepaleis/Ambtswoning van de Marine. De controles op de aanwezigheid van de voorwerpen door de buitendienst zelf of door de FBD hebben niet (tijdig) plaatsgevonden of zijn niet goed uitgevoerd. De contactpersoon was niet op de hoogte welke museale voorwerpen bij de buitendiensten in tijdelijk beheer waren. Verder blijkt de RCE niet direct ingelicht over een aantal vermissingen bij de KMA.

3. Het risico op verlies aan kwaliteit van museale voorwerpen is ten dele ondervangen.

Het beheer van de museale voorwerpen bij de buitendienst KMA is in handen van de Stichting Historische Vereniging KMA, die ook de kunstcollectie van de KMA beheert. Voor de andere buitendiensten zou de tweejaarlijkse fysieke controle door de FBD het risico weg kunnen nemen. Deze controle wordt echter uitgevoerd door een niet deskundige vrijwilliger van de FBD.

4. Vooral de buitendiensten KMA en Koninklijke Marine dragen bij aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie.

De KMA heeft meer dan 100 museale voorwerpen in tijdelijk beheer. Daarnaast dragen ook de vier buitendiensten van de Marine met in totaal meer dan 40 voorwerpen bij aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie. Bij de overige buitendiensten van Defensie is een gering aantal voorwerpen in tijdelijk beheer. Bij de KMA en de Marine zijn de museale voorwerpen geplaatst in representatieve ruimten.

Buitendiensten van andere ministeries

1. De kerndepartementen spelen geen rol in het beheer van museale voorwerpen door de buitendiensten. Hierdoor wordt geen centrale registratie gevoerd en beschikken de buitendiensten niet over de departementale administratieve organisatie.

In tegenstelling tot BuZa en Defensie hebben de buitendiensten van de overige ministeries contactpersonen aangewezen als rechtstreeks aanspreekpunt voor de RCE en de Erfgoedinspectie. De Rmmv laat ministeries hierin een keuzevrijheid. De contactpersonen bij de buitendiensten onderhouden echter geen contact met de kunstcontactpersoon (KCP) van het kerndepartement. De KCP voert geen centrale registratie, zodat er geen inzicht is in het totaal aan museale voorwerpen dat bij het departement in tijdelijk beheer is en waar de departementsminister voor verantwoordelijk is.

Ook blijken de buitendiensten niet te beschikken over de administratieve organisatie van het kerndepartement voor het beheer van museale voorwerpen. Hierdoor bestaat het risico dat zij de procedures niet of niet goed toepassen, bijvoorbeeld in geval van incidenten of calamiteiten.

2. De registraties zijn toereikend en vermissingen hebben zich recent niet voorgedaan.

In veel gevallen hanteren de buitendiensten de contractoverzichten van de RCE als (basis voor) de registratie. Door kunstcommissies van buitendiensten aangelegde kunstverzamelingen worden door de RCE niet getoetst op een museale kwalificatie van de voorwerpen. De afgelopen twee jaar hebben zich bij de buitendiensten geen nieuwe vermissingen voorgedaan.

3. Er is een risico op vermindering van kwaliteit van museale voorwerpen.

Door een combinatie van factoren is er een risico dat de kwaliteit van museale voorwerpen vermindert. Specifieke kennis van kunstbeheer ontbreekt en men is niet ingelicht over te volgen procedures bij het beheer. Interne verhuizingen van de voorwerpen worden door een facilitaire dienst of door de medewerkers zelf uitgevoerd. Men is daarbij niet bekend met de geschiktheid

van een (nieuwe) verblijfplaats en neemt weinig tot geen beheermaatregelen. Fysieke controles worden wel periodiek uitgevoerd, maar niet op basis van deskundigheid.

Ook hier geldt dat museale voorwerpen gedurende vaak lange tijd bij dezelfde buitendienst en zelfs dezelfde gebruiker in tijdelijk beheer zijn. Gebruikers blijken vaak niet op de hoogte te zijn van het gegeven dat het om rijkscollectie gaat.

Buitendiensten met een eigen kunstcollectie hebben vaak een kunstcommissie ingesteld. Mits goed functionerend, is in die gevallen het risico niet aan de orde.

4. De bijdrage van de buitendiensten aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie is van beperkte betekenis.

Een aantal departementen met buitendiensten heeft geen of nauwelijks museale voorwerpen uit de rijkscollectie in tijdelijk beheer. Bij de buitendiensten die wel museale voorwerpen in tijdelijk beheer hebben, gaat het in de meeste gevallen om een gering aantal voorwerpen.

Bij meerdere buitendiensten zijn de voorwerpen geplaatst op werkkamers, waarbij is vastgesteld dat de gebruikers niet weten dat het om rijkscollectie gaat.

3.3

Aanbevelingen

Het onderzoek geeft de Erfgoedinspectie aanleiding tot de volgende aanbevelingen:

Minister OCW

Registratie:

Het voeren van meerdere en van elkaar verschillende registraties is niet efficiënt en leidt tot administratieve verschillen.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling om onderzoek te doen naar het voeren van één registratiesysteem, waar meerdere tijdelijk beheerders op zijn aangesloten. Deze aanbeveling heeft de Erfgoedinspectie eerder gedaan in het onderzoeksrapport naar het beheer van de rijkscollectie bij departementen en colleges. Ook is deze aanbeveling gedaan in het evaluatierapport van de Rmmv (2009).

Vaststellen rijkscollectie:

Het is de verantwoordelijkheid van de departementen om een kunstverzameling aan te leggen. Op grond van de Rmmv is het de verantwoordelijkheid van de minister van OCW om vast te stellen of door buitendiensten aangelegde kunstverzamelingen objecten bevatten, die een bijzondere artistieke, culturele of wetenschappelijke waarde hebben. De Erfgoedinspectie signaleert dat dit niet gebeurt, waardoor het in die gevallen onduidelijk is wat rijkscollectie is en wat niet.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling dat de RCE periodiek inventariseert welke kunstvoorwerpen door departementen en buitendiensten zijn verzameld en vaststelt of voorwerpen als rijkscollectie kunnen worden aangemerkt. Ook deze aanbeveling heeft de Erfgoedinspectie eerder gedaan in het onderzoeksrapport naar het beheer van de rijkscollectie bij departementen en colleges.

Behoud en beheer:

De minister zorgt er voor dat voorwerpen in goede staat zijn (Rmmv). Museale voorwerpen verschillen naar aard en gebruik. Veel museale voorwerpen worden gedurende (zeer) lange tijd in tijdelijk beheer gegeven. Specifieke deskundigheid voor het beheer van museale voorwerpen op locatie ontbreekt meestal. De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling om de RCE bij het in beheer geven van tijdelijke voorwerpen rekening te laten houden met deze factoren en de rijkscollectie naar aard en gebruik te categoriseren. Zodoende kunnen eventuele risico's op achteruitgang van de staat van voorwerpen op voorhand worden tegengegaan. Ook deze aanbeveling is eerder gedaan in het onderzoeksrapport naar het beheer van de rijkscollectie door departementen en colleges.

Zichtbaarheid:

De ministers bevorderen dat museale voorwerpen worden getoond (Rmmv). De Erfgoedinspectie signaleert dat kwantitatief gezien de bijdrage van niet-museale instellingen, waaronder buitendiensten, aan de zichtbaarheid van de rijkscollectie beperkt is.

De Erfgoedinspectie beveelt aan om de RCE onderzoek te laten doen naar mogelijke maatregelen die de zichtbaarheid van de rijkscollectie bij niet-museale collectiebeheerders te bevorderen.

Minister BuZa

Vermissingen:

De ministers zijn verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen ter voorkoming van vermissingen. Bij een aantal buitenlandse posten hebben zich meerdere vermissingen voorgedaan.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling de oorzaken van vermissingen bij enkele buitenlandse posten te analyseren en daarop maatregelen te nemen ter voorkoming van nieuwe vermissingen.

De ministers zijn verantwoordelijk voor de registratie van vermissingen en informeren de minister van OCW desgevraagd (Rmmv). In de Akten van Tijdelijk Beheer is bepaald dat vermissingen direct aan de RCE worden gemeld.

De Erfgoedinspectie beveelt aan om in samenwerking met de RCE een procedurebeschrijving op te stellen voor het handelen bij nieuwe vermissingen.

Minister Defensie

Vermissingen:

Bij de buitendiensten van de Marine hebben zich meerdere vermissingen voorgedaan.

De Erfgoedinspectie doet de aanbeveling onderzoek te doen naar de oorzaken van deze vermissingen en daarop maatregelen te nemen ter voorkoming van nieuwe vermissingen.

Ministers BZK, VenJ, VWS, ELenI, IenM, OCW:

Administratieve organisatie:

Het is de verantwoordelijkheid van de minister om er voor zorg te dragen dat de in de administratieve organisatie beschreven procedures worden toegepast (Rmmv). De Erfgoedinspectie constateert dat de buitendiensten niet op de hoogte zijn van de procedures voor het beheer van museale voorwerpen.

De Erfgoedinspectie beveelt aan dat de kunstcontactpersonen van de kerndepartementen de buitendiensten in kennis stellen van de departementale administratieve organisatie en er op toezien dat deze wordt toegepast. Deze aanbeveling sluit aan bij de aanbeveling hieromtrent in het evaluatierapport van de Rmmv (2009).

Verder beveelt de Erfgoedinspectie aan om de kunstcontactpersoon van het kerndepartement als aanspreekpunt voor de RCE aan te wijzen, ook wat betreft de rijkscollectie bij buitendiensten.

Registratie:

Op grond van de Rmmv dienen departementen een centrale registratie te voeren van de museale voorwerpen in tijdelijk beheer. Bij het ontbreken daarvan heeft de minister geen inzicht in de rijkscollectie waarvoor hij verantwoordelijk is.

De kunstcontactpersoon van het kerndepartement voorziet in een centrale registratie en beheert deze registratie. Desgevraagd kunnen departementen aan de RCE vragen hen te faciliteren bij het opzetten en onderhouden van een centrale registratie. Ook kan worden gedacht aan het voeren van een centrale registratie door een Shared Services Organisation (SSO).

Bijlagen

Bijlage 1: overzicht buitenlandse posten en buitendiensten

(overzichten gebaseerd op contractoverzichten RCE 2012)

Buitenlandse posten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (juni 2012)				
Post	Land	Continent	Locatie	Voorwerpen
Addis Abbeba	Ethiopië	Afrika	residentie kdn	1
Almaty	Kazachstan	Azië	residentie kdn	17
Ankara	Turkije	Azië	residentie kdn	3
Ankara	Turkije	Azië	kanselarij kdn	6
Antwerpen	België	Europa	residentie amb	2
Athene	Griekenland	Europa	residentie kdn	28
Belgrado	Servië	Europa	residentie	1
Belgrado	Servië	Europa	kanselarij kdn	3
Berlijn	Duitsland	Europa	residentie kdn	100
Berlijn (oost)	Duitsland	Europa	kanselarij kdn	5
Bern	Zwitserland	Europa	ambassade kdn	2
Boedapest	Hongarije	Europa	residentie kdn	11
Boekarest	Roemenië	Europa	kanselarij kdn	4
Boekarest	Roemenië	Europa	residentie kdn	2
Bogota	Colombia	Z-Amerika	residentie kdn	3
Bogota	Colombia	Z-Amerika	kanselarij kdn	2
Brasilia	Brazilië	Z-Amerika	residentie kdn	12
Brussel	België	Europa	residentie kdn	39
Brussel	België	Europa	PV NAVO	10
Buenos Aires	Argentinië	Z-Amerika	residentie kdn	23
Cairo	Egypte	Afrika	residentie kdn	2
Canberra	Australië	Australië	residentie kdn	3
Damascus	Syrië	Azië	kanselarij kdn	1
Dublin	Ierland	Europa	residentie kdn	17
Genève	Zwitserland	Europa	PV Genève	4
Harare	Zimbabwe	Afrika	residentie kdn	1
Helsinki	Finland	Europa	residentie kdn	12
Hong Kong	China	Azië	residentie kdn	4
Istanbul	Turkije	Azië	Palais de Hollande	3
Jakarta	Indonesië	Azië	Erasmushuis	3
Jakarta	Indonesië	Azië	residentie ambassadeur	4
Jakarta	Indonesië	Azië	kanselarij kdn	9
Kopenhagen	Denemarken	Europa	residentie kdn	13
Lima	Peru	Z-Amerika	residentie kdn	3
Lissabon	Portugal	Europa	residentie kdn	3
Londen	Ver. Koninkrijk	Europa	residentie ambassadeur	125
Londen	Ver. Koninkrijk	Europa	personeelswoning	11
Londen	Ver. Koninkrijk	Europa	kanselarij kdn	19

Londen	Ver. Koninkrijk	Europa	residentie kdn	2
Luxemburg	Luxemburg	Europa	kanselarij kdn	9
Madrid	Spanje	Europa	residentie kdn	26
Moskou	Rusland	Europa	residentie kdn	106
New Dehli	India	Azië	residentie kdn	3
New Dehli	India	Azië	kanselarij kdn	1
New York	Verenigde Staten	N-Amerika	kanselarij kdn	6
New York	Verenigde Staten	N-Amerika	PV VN	1
Osaka-Kobe	Japan	Azië	consulaat-generaal	1
Oslo	Noorwegen	Europa	residentie kdn	2
Ottawa	Canada	N-Amerika	ambassade kdn	5
Paramaribo	Suriname	Z-Amerika	residentie kdn	2
Parijs	Frankrijk	Europa	residentie ambassadeur	103
Parijs	Frankrijk	Europa	kanselarij kdn	36
Parijs	Frankrijk	Europa	PV OESO	3
Parijs	Frankrijk	Europa	PV OESO (residentie)	4
Port of Spain	Trin. en Tobago	Z-Amerika	residentie kdn	1
Praag	Tsjechië	Europa	residentie kdn	15
Pretoria	Zuid-Afrika	Afrika	residentie kdn	1
Rabat	Marokko	Afrika	residentie kdn	1
Rome	Italië	Europa	residentie ambassadeur	10
Rome	Italië	Europa	kanselarij kdn	3
Santiago	Chili	Z-Amerika	kanselarij kdn	6
Sofia	Bulgarije	Europa	residentie ambassadeur	6
St. Petersburg	Rusland	Europa	residentie kdn	3
Stockholm	Zweden	Europa	residentie kdn	32
Straatsburg	Frankrijk	Europa	residentie kdn	26
Straatsburg	Frankrijk	Europa	PV Raad van Europa	7
Tel Aviv	Israël	Azië	residentie kdn	4
Tokio	Japan	Azië	residentie kdn	34
Toronto	Canada	N-Amerika	consulaat-generaal	1
Tunis	Tunesië	Afrika	residentie kdn	1
Vaticaan (Rome)	Italië	Europa	Kanselarij Heilige Stoel	5
Vaticaan (Rome)	Italië	Europa	residentie amb. HS	1
Washington	Verenigde Staten	N-Amerika	residentie ambassadeur	60
Washington	Verenigde Staten	N-Amerika	kanselarij kdn	2
Wellington	Nieuw-Zeeland	Australië	residentie	3
Wenen	Oostenrijk	Europa	residentie kdn	66
Wenen	Oostenrijk	Europa	residentie ambassadeur	6

Buitendiensten van het ministerie van Defensie (april 2012)		
Buitendienst	Locatie	Voorwerpen
Koninklijk Instituut voor de Marine	Den Helder	14
Staf inspectie militaire gezondheidszorg	Hilversum	1
Gouverneurswoning van de KMA	Breda	103
Marine, Het Paleis	Den Helder	5
Ambtswoning Commandant der Zeemacht	Den Helder	17
Ambtswoning Vlagofficier Kon.Inst. Marine	Den Helder	6
Centraal Militair Hospitaal	Utrecht	1
Generaal Knoop Kazerne	Utrecht	1
Kamp Soesterberg	Soesterberg	1

Buitendiensten overige ministeries (april 2012)				
Buitendienst	Locatie	Ministerie	Plaats	Voorwerpen
Rijksgebouwendienst,	De Ridderzaal	BZK	Den Haag	4
	Walterbosch complex	BZK	Apeldoorn	5
Paleis Soestijk, Heerenhuis		BZK	Baarn	6
AgentschapNL		ELenI	Den Haag	85
KNMI		IenM	De Bilt	6
RHC Groninger Archieven		OCW	Groningen	2
Onderwijsraad		OCW	Den Haag	2
Dienst Uitvoering Onderwijs		OCW	Groningen	5
Nationaal Archief		OCW	Den Haag	4
Raad voor Cultuur		OCW	Den Haag	37
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		OCW	Amersfoort	11
Paleis van Justitie, rechtbank Den Haag		VenJ	Den Haag	2
Gerechtshof Den Haag		VenJ	Den Haag	3
Rechtbank Alkmaar		VenJ	Alkmaar	1
	Sector Kanton Hoorn	VenJ	Hoorn	2
Dienst Justitiële Inrichtingen, PI Midden-Holland		VenJ	Haarlem	3
Arrondissementsrechtbank Amsterdam		VenJ	Amsterdam	5
Gerechtshof Amsterdam		VenJ	Amsterdam	3
Raad voor de Kinderbescherming Amsterdam		VenJ	Amsterdam	1
Paleis van Justitie Arnhem		VenJ	Arnhem	13
Arrondissementsrechtbank Breda		VenJ	Breda	2
Raad voor de Kinderbescherming Eindhoven		VenJ	Eindhoven	1
Rechtbank Zwolle,	Kantongerecht Deventer	VenJ	Deventer	1
Rechtbank Middelburg		VenJ	Middelburg	4
Rechtbank Rotterdam	Kantongerecht Brielle	VenJ	Brielle	7
	Arrondissement recht bank Rotterdam	VenJ	Rotterdam	1

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne		VWS	Bilthoven	6
Inspectie voor de Gezondheidszorg		VWS	Den Haag	1
Gezondheidsraad Den Haag		VWS	Den Haag	1
Sociaal en Cultureel Planbureau		VWS	Den Haag	10
Raad voor de Volksgezondheid en Zorg		VWS	Den Haag	2

Bijlage 2: toetsingskader

A. ORGANISATIE

Administratieve Organisatie:

RMMV:

- ⇒ Artikel 4: De Minister of het college zorgt ervoor dat de administratieve organisatie van het beheer van museale voorwerpen met inachtneming van deze regeling wordt beschreven en dat de procedures die in die administratieve organisatie zijn vastgelegd, worden toegepast.
- ⇒ Toelichting algemeen 4: De Ministers worden verplicht een administratieve organisatie voor het beheer van museale voorwerpen te beschrijven; ze dienen ervoor te zorgen dat de beschreven procedures worden toegepast.

Bouwstenen:

- ⇒ 1.1: De in de departementale Richtlijn Materieelbeheer reeds opgenomen dan wel nog te verwerken functies en verantwoordelijkheden:
- ⇒ Op grond van artikel 2 BMB (Besluit Materieel Beheer) zijn de ministers verantwoordelijk voor een naar opzet en werking adequate administratieve organisatie met betrekking tot het materieelbeheer op hun departementen. Zie ook Baseline financieel en materieel beheer, hoofdstuk 5.2 Namens de betrokken minister kunnen zijn daartoe bevoegde functionarissen hieraan invulling geven. Hiermee zijn de SG en de betrokken DG medeverantwoordelijk.
- ⇒ Bij elk ministerie/buitendienst is een coördinerende directeur Aanschaffingen/Facilitair Bedrijf (FacB) benoemd. Deze directeur FacB is onder meer verantwoordelijk voor de kunstcollectie en registratie daarvan.

Kunstcontactpersoon:

RMMV :

- ⇒ art 4.2: De Minister of het college wijst ten behoeve van de communicatie met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het beheer van museale voorwerpen ten minste één functionaris aan.
- ⇒ Toelichting algemeen 4: De Ministers worden verplicht een contactpersoon aan te wijzen ter zake van het beheer. Deze functionaris is eerste aanspreekpunt voor de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en voor de Erfgoedinspectie.
- ⇒ Toelichting artikelsgewijs 4: De verplichting, bedoeld in het tweede lid, strekt ertoe de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn bijzondere verantwoordelijkheid voor het beheer van de rijkscollectie te kunnen waarmaken. De in dit lid bedoelde functionaris hoeft niet dezelfde te zijn als de voor het beheer bedoelde functionaris of functionarissen. Waar het in het tweede lid om gaat is dat er ten minste één aanspreekpunt of contactpersoon is voor de RCE en voor de Erfgoedinspectie.

Bouwstenen:

- ⇒ 1.1: De door het ministerie/de buitendienst aangestelde contactpersoon of -personen draagt/dragen zorg voor de museale voorwerpen
- ⇒ 1.2 Aanstelling van en voorwaarden aan de functie van contactpersoon. Het ministerie/de buitendienst stelt contactpersonen/een contactpersoon aan voor het beheer van de museale voorwerpen en voor het contact met de RCE, EGI en de eigen departementale AD, RCE, EGI en de AD worden hierover geïnformeerd.
 - a) Personeelwisselingen worden door het ministerie/de buitendienst doorgegeven aan de RCE , de departementale AD en de EGI.
 - b) Om de kwaliteit van het beheer van museale voorwerpen te waarborgen dient het ministerie/de buitendienst in haar Richtlijn Materieelbeheer duidelijk invulling te geven aan de functie- en taakomschrijving van de contactpersoon en zijn daarmee samenhangende verantwoordelijkheden. Dit document kan hierin mogelijk als leidraad dienen.

Akte:

- ⇒ 13 Tijdelijk beheerder laat alle correspondentie tussen tijdelijk beheerder met beheerder zoveel mogelijk via één persoon, de door het ministerie aangestelde kunstcontactpersoon, verlopen en zal elke verandering in naam, adres, contactpersoon en andere gegevens die van invloed kunnen zijn op deze Akte van Tijdelijk Beheer, onmiddellijk schriftelijk aan beheerder melden.

B. REGISTRATIE

registratie algemeen/systeem:

RMMV:

- ⇒ Artikel 3: De Minister of het college zorgt ervoor dat de verblijfplaatsen van museale voorwerpen worden geregistreerd en dat de aanwezigheid van museale voorwerpen op die geregistreerde verblijfplaatsen regelmatig wordt gecontroleerd.
- ⇒ Toelichting algemeen 4: Ministers worden verplicht een verblijfsregistratie van de museale voorwerpen aan te leggen. De verplichting tot verblijfsregistratie houdt in dat niet alleen de hoofdlocatie van een voorwerp schriftelijk moet zijn vastgelegd, maar dat ook kenbaar moet zijn op welke plaats, in welk vertrek het voorwerp zich bevindt.
- ⇒ Toelichting algemeen 7: In de eerste plaats dient te worden bewerkstelligd dat de culturele eigendommen van het Rijk niet 'verdwijnen'. Dat kan worden gerealiseerd door een goede registratie van de verblijfplaats van het voorwerp en goede administratieve procedures met betrekking tot dergelijke voorwerpen.

onderdelen in registratiesysteem:

RMMV:

- ⇒ Toelichting algemeen 7: Van alle instellingen die een rijkscollectie beheren wordt verondersteld dat zij hun collectie op zodanige wijze geïnventariseerd en geregistreerd hebben dat van ieder voorwerp minimaal Inventarisnummer, standplaats en juridische status bekend zijn (basisregistratie).
- ⇒ Toelichting: artikelsgewijs 4: Het risico dat voorwerpen binnen die complexe organisatie zoek raken, is groot. Artikel 3 beoogt dat tegen te gaan. Registratie van onder meer de verblijfplaatsen van museale voorwerpen en controle daarop is daarbij van groot belang (eerste lid). Registratie wil zeggen: een registratie op centraal niveau die alle organisatieonderdelen van een Ministerie betreft. De verplichting tot verblijfsregistratie houdt in dat niet alleen de hoofdlocatie van een voorwerp schriftelijk moet zijn vastgelegd, maar dat ook kenbaar moet zijn op welke plaats, in welk vertrek in een locatie het voorwerp zich bevindt.

Bouwstenen:

- 2.1 De departementale registratie van museale voorwerpen dient te geschieden aan de hand van de volgende gegevens:
 1. • Instellingsnaam*
 2. • Klantendossiernummer RCE *
 3. • Hoofddossierhouder bij RCE * : Ministerie ...
 4. • Standplaats RCE *
 5. • Inventarisnummer (RCE)*
 6. • Vervaardiger *
 7. • Vervaardigingsjaar*
 8. • Titel*
 9. • Locatie*(ruimte/kamernummer)
 10. • Acquisitiemethode3*(verwerving: aankoop, schenking, legaat etc.)
 11. • Museale/verzekerde waarde/ taxatieprijs RCE *
 12. • Digitale foto* (gekoppeld aan het registratiesysteem)
 13. • Aanwezigheid bevestigd op d.d..... , door wie / contactpersoon*
 14. Verder kan overwogen worden om de volgende gegevens bij te houden.
 15. • Acquisitiennaam (van wie gekocht of ontvangen)
 16. • Acquisitiedatum (datum van verwerving)

- 17. • Vervaardigingsplaats
- 18. • Beschrijving
- 19. • Materiaal
- 20. • Techniek (objecttypen)
- 21. • Afmeting
- 22. • Conditie
- 23. • Aankoopprijs (met valutasoort)

*Verplichte velden, voorzover gegevens aanwezig zijn. Gegevens van bij de RCE geregistreeerde museale voorwerpen zijn over te nemen van de RCE Rijkscollectieoverzicht.

Kopie aan RCE:

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 a: De contactpersoon/ beheerder dient met ingang van november 2007 in gezamenlijk overleg jaarlijks aan de RCE en de AD te rapporteren middels een digitale kopie van de actuele registratie.

Akte:

- ⇒ 14 Toezichthoudende partijen Beheerder heeft het overzicht over alle museale voorwerpen uit de Rijkscollectie en spant zich in om een dergelijk overzicht te verkrijgen en te behouden. Daartoe zal tijdelijk beheerder in gezamenlijk overleg jaarlijks een digitale en eens per twee jaar een fysieke controle uitvoeren.

tweejaarlijkse fysieke controle+ rapportage aan RCE:

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 b: Met ingang van januari 2009 dient de contactpersoon in gezamenlijk overleg eens per twee jaar de fysieke aanwezigheid en algemene conditie van de museale voorwerpen te controleren en rapporteert hierover aan de RCE .

melden, vastleggen nieuwe, verplaatste, vermiste museale voorwerpen:

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 d: Oude en nieuwe verwervingen, die in potentie een bijzondere artistieke, culturele of wetenschappelijke waarde hebben, dienen door het ministerie te worden gemeld bij de contactpersoon. De contactpersoon neemt contact op met de RCE. De RCE bepaalt in overleg met de contactpersoon eens per jaar de museale waarde van de oude en nieuwe verwervingen.
- ⇒ 2.2 e: De contactpersoon dient er vervolgens voor te zorgen, dat de verwervingen worden geregistreerd met inachtneming van bovengenoemde registratiegegevens. Voor wat betreft het aanmelden en laten opnemen van de departementale verwervingen in de RCE Overzicht museale voorwerpen uit de Rijkscollectie – hierna te noemen RCE-Rijkscollectieoverzicht – ligt de verantwoordelijkheid bij het ministerie /de buitendienst zelf.
- ⇒ 2.2f: Departementale verwervingen worden weliswaar geregistreerd, maar worden door de RCE enkel als museale voorwerpen van de Rijkscollectie behandeld, zodra ze aangemeld en opgenomen zijn in het RCE-Rijkscollectieoverzicht van het ministerie /de buitendienst oftewel haar Overzicht museale voorwerpen uit de Rijkscollectie.
- ⇒ 2.2g: Museale voorwerpen mogen alleen verplaatst worden met medeweten van de contactpersoon. De contactpersoon wordt geadviseerd hierover contact op te nemen met de RCE. Verplaatsingen, ook in geval van (interne) verhuizing en verbouwing, dienen te geschieden met medeweten van de contactpersoon, zodat hij kan zorgdragen voor een actuele registratie. Eventuele tijdelijke en/of nieuwe standplaatsen dienen door de contactpersoon te worden geregistreerd, zodat zowel zorgvuldigheid bij transport alsmede registratie van een juiste standplaats gewaarborgd blijven.

C. BEHOUD EN BEHEER

budget:

RMMV:

- ⇒ Toelichting alg 9: Elk Ministerie dient een budget te reserveren voor de onderhavige zorgplicht. De zorg voor een adequaat materieelbeheer behoort tot de normale dagelijkse taken van een (overheids) organisatie.
- ⇒ Toelichting artikelgewijs art 16: Vanaf 1 januari 2009 dienen de Ministeries te beschikken over een eigen budget voor het onderhoud en het in conditie houden van museale voorwerpen.
- ⇒ Toelichting artikelgewijs art 2: Van de beheerder wordt verwacht dat hij 'als een goed huisvader' voor de museale voorwerpen zorgt (tweede lid). De beheerder dient derhalve te beschikken over een budget voor het onderhoud c.q. het in conditie houden van museale voorwerpen.

restauratie:

RMMV:

- ⇒ 2.3 Restauratie van een museaal voorwerp vindt plaats na overleg met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- ⇒ Toelichting algemeen: Gaat het om restauratie van museale voorwerpen dan zal de RCE, vanwege de ingrijpendheid van dergelijke maatregelen en de bijzondere kennis die daarvoor nodig is, altijd ingeschakeld dienen te worden.
- ⇒ De beheerder dient in overleg te treden met de RCE, indien hij maatregelen van meer ingrijpende aard overweegt, zoals restauratie (derde lid). Restauratie zal uitsluitend aan gekwalificeerde restauratoren mogen worden overgelaten

Bouwstenen:

- ⇒ 6. Restauratie van museale voorwerpen. Eventuele restauraties van museale voorwerpen mogen alleen na overleg met de RCE worden uitgevoerd door een gekwalificeerde restaurator. Naar aanleiding van het verslag van de door de contactpersoon onder punt 2.2.b uitgevoerde tweejaarlijkse controle van de museale voorwerpen brengt de RCE advies uit aan de betrokken contactpersoon met betrekking tot onderhoud of restauratie. De RCE zorgt – indien nodig – voor transport.

Akte:

- ⇒ 5.1 Herstelwerkzaamheden of andere bewerkingen aan de museale voorwerpen mogen niet worden verricht zonder toestemming van beheerder. Hiertoe dient tijdelijk beheerder een schriftelijk verzoek bij beheerder in.

tweejaarlijkse conditie controle:

RMMV:

- ⇒ De Minister of het college zorgt ervoor dat de verblijfplaatsen van museale voorwerpen worden geregistreerd en dat de aanwezigheid van museale voorwerpen op die geregistreerde verblijfplaatsen regelmatig wordt gecontroleerd.
- ⇒ De frequentie waarmee een aanwezigheidscontrole wordt uitgevoerd dient te worden vastgelegd in de administratieve organisatie.

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 b: Met ingang van januari 2009 dient de contactpersoon in gezamenlijk overleg eens per twee jaar de fysieke aanwezigheid en algemene conditie van de museale voorwerpen te controleren en rapporteert hierover aan de RCE.

plaatsing voorwerpen:

Bouwstenen:

- ⇒ 3. De plaatsing van museale voorwerpen. Voorwaarden, die – indien mogelijk – gesteld dienen te worden aan de plaatsing van de museale voorwerpen zijn:
- ⇒ De plaatsing van de museale voorwerpen dient zodanig gekozen te worden, dat zo goed als mogelijk aan de vereiste maatregelen aangaande behoud en beheer voldaan wordt.

In een enkel geval kan de RCE zelfs vanuit het belang van het voorwerp de plaatsing ontraden of afwijzen.

- ⇒ Museale voorwerpen dienen zodanig geplaatst te worden, dat schade, verlies of diefstal zoveel mogelijk worden vermeden. Dit geldt ook voor de lijsten, aangezien lijsten onderdeel uitmaken van museale voorwerpen. De RCE kan hierbij adviseren.
- ⇒ Zolang de departementale verwervingen niet opgenomen zijn in het RCE-Rijkscollectieoverzicht van een ministerie, zijn de ministeries/buitendiensten vrij om te beslissen waar zij deze kunstwerken plaatsen. De RCE kan hierbij adviseren. Voor verwervingen van het ministerie, die wel zijn toegevoegd aan het RCE-Rijkscollectieoverzicht kan de RCE in geval van bruiklenen ten behoeve van tentoonstellingen aangaande deze verwervingen een verzoek indienen bij de desbetreffende ministeries. De RCE kan deze kunstwerken niet opeisen, wel opvragen.

maatregelen behoud en beheer:

RMMV:

- ⇒ 2.2 De Minister of het college zorgt ervoor dat museale voorwerpen zich in een goede staat bevinden en treft daartoe de noodzakelijke maatregelen.

Bouwstenen:

- ⇒ 3 e) Hoewel de in het RCE-Rijkscollectieoverzicht opgenomen objecten in principe geschikt zijn voor gebruik in een kantooromgeving dienen deze museale voorwerpen, bestaande uit organische materialen (hout, papier, textiel en dus ook schilderijen) voor zover mogelijk in stabiele klimaatomstandigheden te worden getoond (weinig fluctuaties in temperatuur en relatieve luchtvochtigheid) en dienen zo min mogelijk te lijden te hebben van te hoge lichtniveaus. De RCE kan hierbij adviseren.
- ⇒ 3 f) Voor het omgaan met museale voorwerpen dient de contactpersoon kennis genomen te hebben van de daartoe te hanteren vuistregels, zoals omschreven in de brochure Doen en Laten, van de RCE. Deze brochure wordt tegelijk met de Akte van Tijdelijk Beheer museale voorwerpen uit de Rijkscollectie verstrekt. Om je verder te bekwamen in het omgaan met museale voorwerpen is het mogelijk om bij de RCE diverse cursussen te volgen.
- ⇒ g) Voor uitzonderingsgevallen dient de contactpersoon contact op te nemen met de RCE.

Akte:

- ⇒ 10. Artikel 10 Algemeen Conditie Formulier (ACF-B): Bij ontvangst van de museale voorwerpen uit de Rijkscollectie ondertekent tijdelijk beheerder, dan wel een door tijdelijk beheerder gemachtigde, het 'ACF-B-formulier', waarmee tijdelijk beheerder verklaart de museale voorwerpen in de door beheerder opgetekende staat ontvangen te hebben.
- ⇒ Indien de conditie van de museale voorwerpen naar de mening van tijdelijk beheerder afwijkt van die zoals op het formulier aangegeven, maakt tijdelijk beheerder hiervan op het ACF-B formulier melding. Tijdelijk beheerder zendt het formulier ondertekend binnen twee weken na ontvangst van de museale voorwerpen retour aan beheerder.

D. VEILIGHEID

maatregelen ter voorkoming van vermissing e.d.:

RMMV:

- ⇒ 2.5 De Minister of het college treft maatregelen ter voorkoming van vermissing, diefstal, verlies of beschadiging van museale voorwerpen.

Akte:

- ⇒ Artikel 4 Bescherming en veiligheid museaal voorwerp. Tijdelijk beheerder verbindt zich alle maatregelen te nemen in welke vorm dan ook, die van een goed beheerder verwacht mogen worden ter beveiliging van de museale voorwerpen tegen brand, inbraak, diefstal, vermissing, beschadiging of welke omstandigheid ook, die de waarde doet verminderen. Met name zal tijdelijk beheerder – in het kader van de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen – de implementatie van de door de RCE geformuleerde minimumeisen materieelbeheer en administratieve organisatie museale voorwerpen in acht nemen.

calamiteitenplan:

Bouwstenen:

- ⇒ 5. Maatregelen aangaande behoud, beheer en veiligheid rondom museale voorwerpen met een taxatiewaarde > € 10000. In de departementale Richtlijn Materieelbeheer dient naar eigen capaciteit en voor zover mogelijk voor de beheer-, behoud- en beveiligingsmaatregelen rondom museale voorwerpen een calamiteitenplan opgenomen dan wel aanwezig te zijn, te beginnen met een plan voor voorwerpen met een taxatiewaarde van boven of gelijk aan de € 10000. Indien gewenst kan de RCE hiervoor een format aanbieden in de vorm van een Handleiding voor het schrijven van een Collectie Hulpverleningsplan, een zgn. CHV-plan. Dit plan is te vergelijken met een BedrijfsHulpverleningsplan (BHV-plan), maar dan voor de kunstcollectie. Bij de RCE is het plan verkrijgbaar onder de titel Handleiding voor het maken van een calamiteitenplan voor Collectiebeherende instellingen.

melden aan KCP en RCE:

Bouwstenen:

- ⇒ 4. 2 Schade, vermissing of diefstal. Schade, vermissingen en diefstal dienen te worden gemeld aan de contactpersoon. Hij doet vervolgens onderzoek naar de reden en/of oorzaak hiervan.
- ⇒ In geval van schade neemt de contactpersoon contact op met de RCE en zorgt hij voor registratie in het incidentenregister. De afhandeling van de schade geschiedt verder volgens de bestaande procedures binnen de RCE. In principe zou het zo moeten zijn, dat vermissingen niet meer mogelijk zijn. Mochten nieuwe vermissingen toch nog aan de orde zijn, dan probeert de contactpersoon de voorwerpen terug te vinden. De ondernomen stappen daartoe dienen schriftelijk dan wel digitaal vastgelegd te worden in het incidentenregister. Als het voorwerp na redelijke inspanning vermist blijft, dient dit te worden gemeld aan de RCE met een verzoek voor toezending van een registratieformulier, waarin over de vermissing uitgebreid gerapporteerd kan worden. Bij vermissing wordt vervolgens het ministerie/de buitendienst voor de hoogte van de laatste taxatiewaarde aangeslagen voor het verlies. Teruggevonden vermissingen dienen direct aan de RCE gemeld te worden. Tot en met 2009 worden vermissingen geïnd, die in het RCE-Rijkscollectieoverzicht aangemeld en opgenomen zijn. Het daartoe toegezonden registratieformulier dient door de contactpersoon volledig ingevuld geretourneerd te worden naar de RCE met een kopie naar de EGI. Bij deze vermissingen dient onderscheid gemaakt te worden tussen de huidige bij de RCE ingeschreven museale voorwerpen en de oude en nieuwe verwervingen, die vanaf heden ingeschreven kunnen worden. In het laatste geval wordt het ministerie/de buitendienst niet aangeslagen, waarbij aangetekend dient te worden dat een vermissing vanaf heden door het verbeterde beheer ook uitgesloten zou moeten zijn.

Akte:

- ⇒ Artikel 5 Verlies, diefstal, vermissing of schade. Tijdelijk beheerder stelt in geval van verlies, diefstal, vermissing, beschadiging of veranderingen die optreden in de conditie van de museale voorwerpen, beheerder hiervan onmiddellijk in kennis middels een wijzigingsformulier en/of formulier Incidentenregister van de RCE.

melden aan politie:

- ⇒ Bouwstenen:
- ⇒ 4.2c Naast de geldende procedure bij vermissingen dient bij diefstal of een redelijk vermoeden van diefstal door de contactpersoon bij de politie aangifte gedaan te worden en hierover in het incidentenregister melding gemaakt te worden.

registratie incidenten:

RMMV:

- ⇒ 3.2 De Minister of het college zorgt ervoor dat alle voorkomende verwervingen, diefstallen, verliezen, vermissingen of beschadigingen van museale voorwerpen worden geregistreerd.

Bouwstenen:

4.1 Incidentenregister. De contactpersoon houdt een incidentenregister bij. In het incidentenregister dienen in ieder geval de volgende gegevens te worden vermeld of opgenomen:

- ⇒ diefstal, verlies, vermissing of schade
- ⇒ geconstateerd, d.d.
- ⇒ geconstateerd, door wie
- ⇒ omschrijving
- ⇒ laatste taxatiewaarde
- ⇒ ondernomen acties
- ⇒ resultaat
- ⇒ kopie registratieformulier vermissing

E. ZICHTBAARHEID

RMMV:

- ⇒ 2.1 De Minister of het college bevordert de zichtbaarheid van museale voorwerpen.
- ⇒ Toelichting Art 2. In de eerste plaats is de zichtbaarheid van museale voorwerpen van belang (eerste lid). Het is de bedoeling dat 'het publiek' van dergelijke voorwerpen kan genieten. Dat kan een museumbezoeker zijn, maar – als het gaat om afzonderlijke voorwerpen in departementen – ook een Minister en zijn gasten en in weer andere gevallen de ambtenaren en bezoekers van een Ministerie. Opslag in depots dient dus zoveel mogelijk te worden voorkomen.

Bouwstenen:

- ⇒ 3a. De museale voorwerpen dienen in geschikte dan wel representatieve ruimtes van het ministerie/de buitendienst en die van hoogwaardigheidsbekleders zichtbaar te zijn. Geschikt dan wel representatief zijn ruimtes op directie en/of managementniveau, of ruimtes die een representatieve functie voor de organisatie hebben zoals bijvoorbeeld de centrale hal of een belangrijke vergaderruimte.

Akte:

- ⇒ 7 Exposeren museaal voorwerp. Tijdelijk beheerder zal de museale voorwerpen uitsluitend exposeren op standplaats(en) zoals die zijn aangegeven op de RCE-Rijkscollectieoverzicht, dat als bijlage gaat bij deze Akte van Tijdelijk Beheer. Tijdelijk beheerder mag de standplaats(en) zoals aangegeven op de RCE-Rijkscollectieoverzicht bij deze overeenkomst veranderen, maar brengt beheerder daarvan per ommekeer schriftelijk op de hoogte
- ⇒ Tijdelijk beheerder zal de museale voorwerpen uitsluitend ten behoeve van de vaste opstelling op de in deze Akte genoemde standplaats(en) exposeren.
- ⇒ Tijdelijk beheerder vermeldt bij de presentatie van de museale voorwerpen op een goed zichtbare plaats bij object en in catalogus 'Rijkscollectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Beheerder levert de bijbehorende speciale informatiebordjes.

Artikel 9 Tijdelijk beheer derden. Tijdelijk beheerder draagt de museale voorwerpen niet aan derden over of staat deze aan derden af of brengt deze naar een externe locatie zonder daartoe schriftelijk toestemming te hebben gekregen van beheerder. Uitzondering hierop vormen de aanvragen voor tijdelijk beheer aan derden van de in de RCE-Rijkscollectie opgenomen verwerving(en) van tijdelijk beheerder. Ten behoeve van tentoonstellingen kan beheerder deze verwervingen niet opeisen, wel een verzoek indienen bij tijdelijk beheerder.

Colofon

Erfgoedinspectie (IPC 3500)
Postbus 16478
2500 BL Den Haag
Tel: 070-4124012
Fax: 070-4124014
E: info@erfgoedinspectie.nl
www.erfgoedinspectie.nl

20 april 2013